

Türkiye Komünist Partisi Programı

1999 yılında toplanan 10. Kongre'de onaylanmıştır

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

1. Çağımız devrimler çağıdır

1.1 Bilimsel-Teknolojik Devrim

Yeni teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere etkisi

Bilimsel-teknojik devrimin toplumsal gelişme açısından sonuçları

Mekanik Emekten Elektroniğe

1.2. İşçi Sınıfının Dünya Stratejisi

Sovyet "Sosyalizmi": El Emeğinden Mekanik Emeğe

Uluslararası İşçi ve Komünist Hareketi

Emperyalizm ve savaş tehlikesi

2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi

2.1. Türkiye kapitalizminin gelişme özellikleri

2.2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin sonuçları

3. Türkiye devriminin karakteri

3.1. Devrimci aşama: İleri demokratik halk devrimi

Siyasal devrim gerçek demokrasi sorunudur

Neden "ileri demokratik" ve neden "halk devrimi"

3.2. Sınıfların konumu ve devrimde halkın birliği

Burjuvazi

Küçük burjuvazi

İşçi Sınıfı

Proletarya hegemonyası ve birlik

4. İleri demokratik istemler - devrimci dönüşümler

4.1. Acil demokratik istemler

4.2. İşçi sınıfının acil istemleri

Dış ülkelerdeki işçiler

4.3. Gençlik

4.4. Kadın

4.5. Küçük üreticiler ve kooperatifler

4.6. Ulusal sorun

4.7. Alevilik

Ulusal ve dinsel azınlıkların hakları için savaş

4.8. Barışçı-bağımsız bir dış siyaset için

4.9. Çevre sorunları

4.10. İleri demokratik anayasa

Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi

Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi

4.11. Genel ekonomik önlemler

4.12. Demokrasi savaşının ve ileri demokratik halk devrimi programının mantığı

5. Sosyalizm ve Komünizm

5.1. Komünizmin Alt Aşaması: Sosyalizm

Sosyalizm Sınıfsız Toplumdur

Sosyalizm meta üretimi olmayan toplumdur

Sosyalizm komünizme dönüşüm toplumdur

Tek ülkede sosyalizm olmaz

Sosyalist devlet proletarya diktatörlüğüdür

5.2. Sınıfsız Toplum - Komünizm

5.3. Dünya Devrimi - Kesintisiz Devrim

Sosyalizmin sonul zaferi

5.4. Sosyalist demokrasi

Sosyalizmde demokrasi komünizme ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur

5.5. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu ve sosyalist demokrasi

6. Komünist partisi

TKP Türkiye işçi sınıfının öncü örgütüdür

TKP tüm işçilerin partisidir

TKP enternasyonalisttir

TKP Leninci örgütlenme ilkelerine bağlıdır

Propaganda ve ajitasyon

Merkez organ

Hücre ilkesi

Profesyonel devrimciler örgütü

Endüstriyel yoğunlaşma

Eleştiri-özeleştiri

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur

Legalite-illegalite

Özgürlük

Yönetim örgütlenmesi

Kadro anlayışı

Örgütlenmenin şeması yoktur

TKP demokratik-merkeziyetçidir

Komünist disiplin

TKP ve sendikalar

TKP ve din

GİRİŞ

Türkiye Komünist Partisi, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında, 10 Eylül 1920'de kuruldu.

Bu program, Türkiye Komünist Partisi'nin 10. Kongresi'nde onaylanan *altıncı programıdır*.

Birinci Program, 1920'de Bakü'de Mustafa Suphi Yoldaş'ın liderliğinde toplanan 1. Kongre'de kabul edildi. İkinci Kongre Ankara'da Salih Hacıoğlu Yoldaş'ın liderliğinde gerçekleşti. İkinci Program'ın hazırlanması kararı, 1926 yılında, Viyana'da Şefik Hüsnü Yoldaş'ın katıldığı konferansta alındı. İkinci Program 1929'da örgütlere sunuldu. 1930'da yayınlandı. Üçüncü Kongre 1927'de İstanbul Akaretler'de yapıldı.

1932'de toplanan IV. Kongre, İkinci Program'ın değiştirilmesini kararlaştırdı, ancak 'parti yönetiminde uzun süre oportünistlerin program ve tüzük yenilenmesi önerilerine aldırılmaları' nedeniyle, 41 yıl bu karar gerçekleştirilemedi. Üçüncü Program, 1973 yılında parti örgütlerinin onayı ile yürürlüğe girdi.

Oportünizmin partimize getirdiği zarar yalnız 41 yıl programın yenilenmemesi değildir. Birinci Program dışında öteki iki program bir kongreye sunulmamış, kongrece onaylanmamıştır. Partimizde 52 yıl kongre toplanmamıştır.

Partinin oportünizmin elinden çekilip alınması için komünistler, 1979 yılında örgütlü bir kavga başlattılar. 1980 yılında toplanan TKP I.Leninciler Konferansı, Marksizmi ve Türkiye'yi doğru yansıtan bir programın hazırlanmasını ve 5. Kongre'ye sunulmasını kararlaştırdı.

1981 yılında toplanan Türkiye Komünist Partisi Leninci örgütlerinin II. Konferansı bu kararı yineledi.

1985 yılında toplanan 5. Kongre, partimizin Dördüncü Program'ını kabul etti. (Beşinci, 6., 7., 8., 9. ve 10. Kongrelerin Genel Sekreteri Veli Dursun Yoldaş'tı.)

Dördüncü Program, Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin oluştuğu, yönetici sınıfın emperyalistleşme gereksinimine vardığı, yayılcı eğilimlerin belirginlik kazandığı, bu amaçlara erişemediği için de kapitalizmin çıkmazda olduğu, ekonomik-toplumsal açıdan sorunların ancak devrimle çözülebileceği bir aşamanın programı oldu.

Uluslararası alanda sosyalist sistemin çökmesi, Dünya Komünist Hareketi'nin dağılması gibi olaylar, Türkiye'de yaşanan gelişme süreçleri, Dördüncü Program'ın saptamalarının ne kadar doğru olduğunu kanıtladı.

1991 yılında toplanan 7.Kongre (6.Kongre 1987'de toplandı), uluslararası ortamda ortaya çıkan değişimi içerecek biçimde programın yenilenmesini istedi. 1992 yılında toplanan 8.Kongre bu görevi yerine getirdi. Kongre, siyasal çözümler açısından, Dördüncü Program'dan bir farklılık göstermediğinden gerekli değişikliklerle Dördüncü Program'ın 2. basımını kararlaştırdı.

1995 yılında toplanan 9.Kongre, Türkiye’de meydana gelen değişimleri ve partinin izleyeceği çizgiyi ele aldı. Bu temelde, parti programında gerekli değişikliklerin yapılmasını kararlaştırdı. Beşinci Program bu değişiklikleri içerdi.

1998 yılında toplanan 10. Kongre, Sovyetler Birliği'nin yıkılmasının ardından, değişimin bilimsel çözümlenmesinin yapılabilmesi için yeterli zaman geçtiğini ve partinin bilimsel çalışmalarının da bu alanda istenen olgunluğa ulaştığını göz önüne alarak, *yeni* bir parti programı hazırlanması ve en kısa sürede 10. Kongreye sunulması kararını aldı. (10. Kongre, program hazırlanana dek oturumlarına ara verdi.)

TKP'nin altıncı programı, dünyadaki köklü değişimlerin teorik anlayışının getirdiği yenilikleri ve bunlara ve teorik çalışmaların derinleşmesine bağlı olarak değişen sosyalizm anlayışımızı içermektedir. Bunların yanı sıra, toplumumuzun değişen koşulları doğrultusunda “İleri demokratik istemler - devrimci dönüşümler” bölümü de yenilenmiştir.

[Başa git](#)

1. Çağımız devrimler çağıdır

Günümüzde kapitalizm, üretken güçleri, 19. yüzyıl endüstri devriminde olduğundan çok daha büyük değişime uğratarak devrimleştirilmektedir. Bilimsel ve teknolojik buluşlar, emek-yoğun üretimi, ekonomik büyümenin motoru olmaktan çıkarmıştır. Bunun sonucunda, ileri kapitalist ülkelerde endüstri proletaryasının üretim sürecinde oynadığı rol daralmaktadır. Bazı ülkelerde ise, endüstri işçilerinin sayısında mutlak azalma vardır.

Günümüzde kapitalizm, teknolojiadaki devrimler nedeniyle, dünya kapitalist ekonomisinde büyük değişimler yaratmış, küreselleşmeyi bambaşka bir düzeye yükseltmiştir.

[Başa git](#)

1.1. Bilimsel-Teknolojik Devrim

Dünya devrimindeki “gecikme”nin, dünyada ortaya çıkan olağanüstü değişimlerin ve Sovyetler Birliği’nin de çözülmesinin altında yatan temel etken, bilimsel-teknolojik devrimdir.

Yeni teknolojiler yalnızca üretim süreçlerinde değişim yaratmakla kalmamakta, toplumsal-ekonomik işleyişleri de etkilemektedir.

İletişimdeki ilerleme, geniş bir alanda (alış-veriş, enformasyon, eğitim, pazarlar ve ticaret, kentlerde yaşam vb.) büyük bir değişikliğin öncüsüdür. Bu gerçekten insancıl, özgürleştirici bir teknolojidir.

Elektronik ve bilgi işleme (bilgisayar, telekomünikasyon, yazılımlar ve sistemler), biyoteknoloji ve genetik mühendisliği, yeni maddeler, yeni ve yenilenebilir enerji teknolojileri, teknolojik gelişmenin yeni ve sürekli yenilenen bir aşamasını temsil etmekte ve ekonomik işleyişlerin giderek genişleyen bölümüne yayılmaktadır. Bu gelişmeler asıl olarak ileri kapitalist ekonomilerde gerçekleşmektedir.

[Başa git](#)

Yeni teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere etkisi

Ekonomik ilişkilerde en önemli değişikliklerden birisi, az gelişmiş ülkelerle dünya kapitalizminin merkezleri arasında olmuştur. Geçmişte doğal kaynaklar sunucusu olan az gelişmiş ülkelerde 1970'lerden itibaren kapitalizmin yayılması hızlandı. Bilgisayarlaşma, ulaşım, enformasyon ve haberleşmede gerçekleşen devrimlerin yardımıyla, uluslararası sermaye, endüstriyel kapasitesinin giderek büyüyen bir bölümünü dünyanın bu bölgelerine kaydırmaya başladı. Bu süreçte bazı az gelişmiş ülkeler ekonomik güç merkezleri oldular. Bu ülkeler yalnızca endüstriyel üretimin yeni merkezleri olmakla kalmıyor, hızla büyüyen tüketici pazarlarıyla da dünya ticaretinde giderek artan bir öneme sahip oluyorlar. Dünya kapitalizminin merkezlerinde işçi sınıfının endüstriyel bölümü küçülürken, yeni endüstrileşmekte olan ülkelerde büyüyor.

Yeni teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere etkisi, üretim faktörü kaynaklarıyla, endüstriyel ve teknolojik gelişme düzeyiyle yakından bağlıdır. Mikroelektronik teknolojilerin geniş ölçüde emildiği Güneydoğu Asya ihracat yönelimli ekonomilerinden, yeni gelişmelerin aşağı yukarı hiç girmediği Afrika ülkelerine dek bu alanda geniş bir çeşitlilik vardır.

Dünya kapitalizminde, az gelişmiş ülkelerin temel ihracatı olan ürünler ve minerallerin, örneğin bakır, demir, çelik, şeker, pamuk, kauçuk gibi maddelerin yerini sentetik maddeler almaktadır. Üretim yeteneğinde ve ticaretle global göreceli avantaj yapısı değişmekte ve az gelişmiş ülkelerin temel avantajı olan *ucuz emek* avantajının önemi azalmaktadır. Yeni teknolojiler, işgücünü üretim dışına itmekte, nitelikli işçiyi bile üretimde işe yaramazlaştırmaktadır.

Endüstrileşmiş ülkelerle, yenilenme hızına ayak uyduramayan az gelişmiş ülkeler arasındaki bağlar giderek gevşemektedir. Teknolojik uçurum büyümesini sürdürürse, bu durum, söz konusu az gelişmiş ülkelerin toplumsal-ekonomik çevrenine ve siyasal koşullarına çok olumsuz bir etki yapacaktır.

[Başa git](#)

Bilimsel-teknolojik devrimin toplumsal gelişme açısından sonuçları

Bilimsel-teknolojik devrimin toplumsal gelişme açısından belli başlı sonuçları şöyledir:

Birincisi, üretimde harcanması gereken zaman azalmaktadır. Ancak kapitalizm altında bunun pratik sonucu işgününün kısalması değil, tersine artık değer kitlesinin büyümesi olmaktadır. Böyle olmasına rağmen, tarihsel bir eğilim olarak sınıf kavgasıyla işgünü de yavaş yavaş kısaltılmaktadır.

İkincisi, üretimde işçiye gereksinim azalırken, makinalara artıyor. Bunun da sonucunda işgününün kısalması gerekirken, tersine, işsizlik büyüyor. Üretken güçlerin gelişmesi, en önemli üretken güç olan insana karşı çalışıyor!

Üçüncüsü, emek sürecinde kafa emeği oranı yükseliyor. Bir yanda kafa emeğiyle çalışanların oranı artıyor, öte yanda eskiden üretim süreci dışında duran çeşitli entellektüel uğraşlar “üretken emek” içine giriyor.

Bu üç sonuç, harcanması gereken emek zamanının azalması, harcanması gereken emek miktarının azalması ve emeğin niteliğinin değişmesi, tarihsel bir gidiş olarak şunlara işaret ediyor: Marks'ın ölümsüz yapıtlarında sınıfsız toplumu tanımlarken sözü edilen “**üretimin en az enerji harcanarak yapılması**”, “**insan yapısına layık üretim**” ve “**gerçek özgürlük dönemi**”.

Bilimsel-teknolojik devrimin, üretken güçlerdeki gelişmenin zorladığı ve nesnel olarak götürdüğü yön, sınıfsız toplumdur.

Dördüncüsü, üretimin toplumsal niteliğinin artması, *mülkiyetin toplumsal temelinin genişlemesini* zorluyor. Öyle ki, ileri kapitalist ülkelerde “özel mülkiyet” yerine, “kollektif kapitalist mülkiyet” ya da yalnızca “kapitalist mülkiyet” demek daha doğru oluyor. Bu isteğe devrim yoluyla yanıt verilmediği sürece, kapitalizm bu isteği kendi sınırları içinde karşılamaya çalışıyor.

Beşincisi, üretim o denli karmaşıklaşıyor ve büyüyor ki, hiçbir ülkenin kaynakları üretime tek başına yetmiyor, hiçbir ülkenin pazarı kendi üretimini ememiyor. Bunun sonucunda, artık ülke çapında değil, **dünya çapında üretim ve dağıtım planlaması** gerekiyor. Buna bağlı olarak, sınırlar giderek gericileşiyor, üretken güçlerin önünde engel oluşturuyor.

Dünya ekonomisinde 1970’lerden bu yana belirginleşen *yapısal değişimin* en önemli özelliği, üretim ve dolaşımın hızla *küreselleşmesi*, uluslarüstü tekellerin rolünün artmasıdır.

Ekonominin küreselleşmesinin önemli bir göstergesi, dünyada üretilen tüm mal ve hizmetlerin giderek daha büyük bölümünün uluslararası ticarete girmesidir. Bu durum, ekonomilerin içiçe geçmişliğini de arttırıyor. Uluslararası ticaret, ulusal devletlerin faaliyet alanı olmaktan çıkıyor ve giderek artan bölümü tekellerin mal ve değer akımı biçimini alıyor. Tekellerin dünya çapında yürüttüğü planlama, üretim, dağıtım ve tüketim süreci ile karşı karşıyayız.

Uluslarüstü tekellerin birbirleriyle ilişkileri de o denli içiçe geçmiştir ki, karar alma merkezlerinin sayısı uluslarüstü tekel sayısından *çok daha* azdır.

Giderek artan küreselleşme sonucunda, kapitalizmde merkezci eğilim güç kazanıyor. Bu durum, merkezkaç eğilimleri yok etmiyor, özellikle az gelişmiş ülke burjuvazisiyle emperyalist burjuvazi arasındaki çelişkiler derinleşiyor. Fakat, *bugün dünyada hiçbir burjuvazi, emperyalizmden bağımsız yaşayamaz*. Dünya ölçeğinde sermayenin genişletilmiş yeniden üretimi olmazsa, az gelişmiş ülkelerde üretim ancak *giderek küçülen* boyutlarda sürdürülebilir.

Günümüzde, ulusal çerçevedeki kapitalizmin iflasını belgeleyen ve gelecek açısından büyük önem taşıyan bir yenilik vardır. Dünyanın çeşitli yerlerinde bölgesel birleşmeler ve daha önemlisi, Uluslararası Para Fonu (IMF), Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Örgütü (OECD), Nükleer Enerji Ajansı (NEA), Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Gümrük ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT), Dünya Bankası gibi çok sayıda uluslarüstü kuruluş ortaya çıkmıştır. Bunlar, dünya ekonomisini kollektif olarak düzenleyen örgütlerdir. Bunlar, *emperyalist dünya kurumlarıdır*.

Dünya kapitalist ekonomisinin genel gidişine kendisini çok daha hızlı uyarlayan finans kapitalle, ulusal devlet (iç pazarın istemleri) arasındaki uyumsuzluk giderek vurgu kazanmaktadır. Uluslarüstü tekellerle ulusal devlet arasındaki çelişki derinleşmektedir. Bu gelişme, sınırların giderek *gerici* bir rol oynadığını, üretim sürecinin giderek *dünya çapında* örgütlenmek istediğini bir kez daha gösteriyor.

Buraya dek söylenenlerden şu genel sonuç çıkar: Değişik ülkeler sermaye guruplarının birliğini temsil eden uluslarüstü tekellerin güçlenmesi, uluslarüstü finans oligarşilerinin gelişmesi, bunların dünya çapındaki işlemlerini düzenleyen uluslarüstü kurumların ortaya çıkışı,

uluslarüstü tekeller arasında endüstriler, ülkeler ve kıtalar için kavganın keskinleşmesi anlamına geliyor. *Emperyalistler arasında dünya ekonomik olarak yeniden paylaşılıyor.*

[Başa git](#)

Mekanik Emekten Elektroniğe

İçinde yaşadığımız *bilgi çağı*, makinalar çağı'nın sonu anlamına gelmektedir. Bu çağın içeriği, mekanikten elektroniğe sıçramadır. Elektronik ve modern üretim emeği ortadan kaldırdığından, değer yasası temelinde işleyen hiçbir toplumsal formasyon bu üretken teknolojiyi tam anlamıyla kullanamaz. (Sosyalizm ise, ancak böyle bir teknoloji temelinde kurulabilir.)

Üretken güçlerin bir nitelikten ötekine sıçraması, yeni üretken enerji biçimlerine geçiş demektir. Yeni üretken enerji biçiminin öğelerinin verili bir tarihsel zamana girişiyle, “**toplumsal devrim çağı**” başlar. Elektroniğin gelişmesi, dünyayı tam da böyle bir dönemin eşiğine getirmektedir. Elektronik, toplumu polarize olmaya ve sosyalizme sıçrama için kendini hazırlamaya itiyor. Elektroniğe bu giderek hızlanan geçiş, anlatılamaz derecede zenginlik yaratırken, aynı zamanda anlatılamaz derecede sefalet yaratıyor. Giderek daha fazla işçi kalıcı olarak işsizleşiyor.

Dünya tarihinde içinde bulunduğumuz dönem, ancak, elektronik gerçeğiyle ve modern üretken enerjinin bütünüyle birlikte ele alındığında anlaşılabilir. Giderek daha çok toplumda görülmeye başlanan toplumsal kutuplaşma ve yıkım, komünizme yükselmeye hazırlanan dünyanın **son antagonist** aşamasıdır.

[Başa git](#)

1.2. İşçi Sınıfının Dünya Stratejisi

Günümüzde işçi sınıfı için dünya ölçeğindeki tek geçerli strateji, bilimsel-teknolojik devrim üzerine kurulu stratejidir. *Bilimsel-teknolojik devrimin yayılmasını sağlayacak, kapitalist sistemin açmazlarını savaşa çözmeye karşı duracak ve halkları bilimsel teknolojik devrimden sosyalist devrime ulaştıracak bir strateji.*

Üretken güçler her zaman belirleyicidir, üretim ilişkileri hiçbir zaman onları kalıcı biçimde durduramaz. Kalıcı olarak durdurduğu noktaya gelindiğinde o sistem tüm olanaklarını tüketmiş demektir ve çöker. Bugün kapitalizm bu noktaya gelmemiştir. *Kapitalizmin sonuna varılmamıştır.* Kapitalizm üretken güçleri devrimcileştirme yeteneğini sürdürdüğü sürece, dünya kapitalist sistemini başaşağı etme beklentileri olgun değildir. Başka bir deyişle, *dünya devrimindeki gecikme öznel değil nesnel nedenlerden dolayıdır.*

Kapitalizm kaçınılmaz olarak dönem dönem bunalıma girer. Bu aynı zamanda gelişmesinin yoludur. Kapitalizmin girdiği bunalımlardan devrimci yönde yararlanılmazsa, bunun sonucu, sistemi kendiliğinden gelişmesine bırakmaktır. Kendiliğindenliğe bırakılan hiçbir sistem de, tüm gelişme olanaklarını yitirmeden yıkılmaz. O zaman da emperyalizmin kaçınılmaz olarak gideceği yol, dünya pazarını alabildiğine derinleştirmek, komünizmi alabildiğine yakınlaştırmaktan başka birşey değildir. Komünistlerin görevi, bu sarhoş ve ağır gidişi, bilinçli bir gidişe çevirmektir.

[Başa git](#)

Sovvet “Sosyalizmi”: El Emeğinden Mekanik Emeğe

Sovyetler Birliği'nde başarısızlığa uğrayan, kapitalizmle gelen gelişmiş endüstri, maddi bolluk, demokratik kurumlar, ve kültürlü bir toplum gibi ön koşulların hiçbirisi ortada olmadan girişilen sosyalizm kuruculuğu çabasıydı.

Sovyetler Birliği için tarihsel olarak gerekli sıçrama, kapitalizmden sosyalizme değil, el emeğinden mekanik emeğe sıçrama idi. Gerçekten de *Sovyet tarihi, endüstrileşmenin tarihidir*. Yani, kapitalizm de, Sovyet "sosyalizmi" de, mekanik emeğin ürünlerini dağıtmak için ortaya çıkan toplumsal formasyonlardır.

Sovyet sistemini komünizmin ilk aşaması olarak tanımlayan kafa karışıklığına rağmen, şurası açıktır: Üretken güçlerin kapitalizm altında mümkün olabilecek en yüksek düzeyi, komünist toplumun ilk aşamasına sıçramanın *zorunlu koşuludur*. (*Alman İdeolojisi*)

[Başa git](#)

Uluslararası İşçi ve Komünist Hareketi

Tarihin gidişini kestirme, bilinçli bir gidişe çevirme görevi önündeki önemli bir engel dünya komünist hareketinin durumudur.

Uzun bir dönem bir bütün olarak sağa kayan Dünya Komünist Hareketi, uluslararası karşı-devrim dalgasına dayanamadı, çözüldü. Bu çözölüş karşısında, dünya devriminin genel ve temel çıkarlarının önüne parçaların dar ve kısa erimli çıkarlarını geçiren oportünizme karşı savaş daha büyük önem kazandı.

Bu savaşımın maddi güce dönüşmesi ve somut sonuç elde etmesi, dünya devriminin genel çıkarı doğrultusundaki devrimlerin başarısıyla doğrudan bağlıdır. Önemli bir zayıf halka olan Türkiye'nin komünistleri oportünizme karşı savaşın emperyalizme ve burjuvaziye karşı savaştan ayrılmayacağını bilinciyle çalışıyorlar.

Sovyetler Birliği'nin çözölmesiyle bir devir kapanmıştır. 19. yüzyılda başlayan sosyalizmin birinci evresi, sosyal-demokrat partiler kendi emperyalizmlerinin suç ortağı durumuna girdikleri için 1914 yılında sona erdi. Bunu izleyen sosyalizmin ikinci evresi de, uzun bir hastalığın ardından sosyalist sistemle birlikte çöktü.

Bugün sosyalizmin üçüncü evresinin eşiğindeyiz. Bu yeni dönem, sermayenin uluslararasılığına karşı savaşıma yeteneğine sahip bir enternasyonalizmi gerektirmekte olup, küresel bir sosyalizm perspektifini dayatmaktadır.

Günümüzde, uluslarüstü tekellere karşı ulusal ölçekte örgütlenme ve eylemin yetersizliği açıkça görölmektedir. Tüm dünyada işçilerin *savaşım programı* uluslararasılaşmıştır.

Bugün dünya kapitalist ekonomisinde ortaya çıkan değişimlere, müfrezelerin kesimsel çıkarlarını değil, sınıfın dünya çapındaki genel çıkarlarını yansıtan ORTAK devrimci yanıt gereklidir. Dünya işçisinin ideolojik, siyasal ve örgütsel *birliği* gereklidir.

Bu örgütlenme, merkezi tek bir model içinde olmamalı, ülkelerin somut koşullarına göre ortaya çıkan değişik örgütlenme ve strateji biçimlerini kapsayabilmelidir. Çünkü dünya, ne en büyük ve güçlü partinin ve ne de partiler çoğunluğunun, çeşitli partilere haksızlık yapmadan, belirli strateji ve taktikleri dayatabileceği kadar birörnek değildir.

Her partinin, kendi izleyeceği yola ilişkin görüşlerinde serbest olduğu, küresel konuları içeren daha geniş, daha esnek bir birlik.

[Başa git](#)

“Yaşayan sosyalizm”in çöküşü, komünist hareketin krizini derinleştirmiştir. (Kriz Sovyetler Birliği’nin çöküşüyle başlamamıştır.) Ancak, Sovyet sosyalizm anlayışının voluntarist/totaliter yöndeki temel kavramsal hatalarının anlaşılması ölçüsünde, bu çöküşe yas tutmaya gerek yoktur. “Yaşayan sosyalizm”in siyasal örgütlenmelerinin ve ideolojik kurgularının çöküşü, sosyalizm davasını uzun dönemde ilerletecektir, çünkü bu çöküş, gerçeğe dayalı toplumsal gelişme sürecinin önündeki engeli kaldırmıştır.

Sovyet döneminde komünist hareket Marksist teoriyi küçümsemiş ve siyasal amaçlara kurban etmiştir. Yeni komünist hareketin en önemli göreii, bu zaafı aşmaktır.

Bilimsel-teknolojik devrimin belki de en önemli sonucu, her ülkenin içinde yer almak zorunda olduğu tek bir dünya ekonomisini iyice ortaya çıkarmasıdır. Gelecek sosyalizm, dünyadan soyutlanmamak zorundadır.

Yaşadığımız ve geride bırakmakta olduğumuz çağ, burjuvazi ya da proletarya öncülüğünde burjuva demokratik devrimleri çağıdır. Bugün, proleter devrimleriyle kapitalizmden komünizme geçiş çağının eşiğindedir.

[Başa git](#)

Emperyalizm ve savaş tehlikesi

Savaşların kaynağı emperyalizmdir. Savaş emperyalizmin yeni pazarlar elde etme, rekabeti kırma, ekonomik boyunduruk altında tuttuğu ülkelerde egemenliğini sürdürme siyasetinin şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Emperyalizm için savaş, çözemeyeceği toplumsal sorunlardan toplumları kırarak kurtulma çabasının da bir aracıdır.

Emperyalizmin varlığı savaş tehlikesinin sürmesi demektir. **Sovyetler Birliği’nin ortadan kalkmasıyla emperyalistler arası çelişkiler keskinleşmektedir.** Savaşı önleyebilmenin tek kalıcı garantisi, kapitalizmi yok etmektir.

Ancak, 1945 sonrası dünyada önemli değişiklikler de ortaya çıkmıştır. II. Dünya Savaşı ardından, emperyalistler arası düşmanlıkları geride tutmada sosyalist ülkeler tehdidi önemli bir öğe idi. Fakat, dev uluslarüstü banka ve şirketlerin büyüyen rolü ve dünya kapitalizmine giderek artan biçimde aracılık eden yeni dünyasal kuruluşlar daha da önemlidir. Sermaye, ulusal karakterini yitirmesine bağlı olarak, karşıt kapitalist devletleri savaşa iten zorlamaları zayıflatmaktadır. Dahası, nükleer silahların savaştan caydırıcı etkisi de dikkate alınmalıdır.

Emperyalist ülkeler arasında, tek tek ya da bloklar halinde 50 yıldır savaş olmadı. Yakın bir gelecekte de böyle bir olasılık gözükmemektedir. Savaşlar ve işgaller hep oldu, oluyor. Fakat, ana kapitalist güçler birbirlerine karşı askersel bir tehditte bile bulunmadılar.

Savaş tehlikesi ortadan kalkmamıştır ama dünyanın yeni koşulları emperyalistler arası savaşların "kaçınılmaz" olduğu tezini reddetmektedir.

[Başa git](#)

2. Türkiye' de devlet-tekelci kapitalizmi

Türkiye emperyalizmin sömürüsü altında, sermaye teknoloji ve bilgi açılarından emperyalizme bağımlı, üst-orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Endüstri büyük bir ağırlıkla başı çeken sektördür.

[Başa git](#)

2.1. Türkiye kapitalizminin gelişme özellikleri

Halk devrimine yol vermemek koşuluyla, kurtuluş savaşıyla emperyalist işgalcileri kovmak, pazarını başkasına kaptırmamak Türkiye burjuvazisinin işine geldi.

Emperyalist işgalciler kovulunca, burjuvazi devletin tüm olanaklarından yararlanarak kapitalizmi geliştirme yolunu tuttu. Ekonomik, toplumsal, siyasal her türlü şiddet ve kandırmacayı uygulayarak *ilkel sermaye birikimini* sürdürdü.

Cumhuriyetin ilk yıllarında devlete 1923 İzmir Ekonomi Kongresi'yle oldukça liberal bir siyaset biçildi. Devlet burjuvazinin güçlenmesi için elverişli koşulları "dolaylı" yoldan sağlamayı üstlendi. Ne var ki, ülkede yeterli sermaye birikiminin yokluğu ve 1929 bunalımının etkileri, 1932'de burjuva devletini ekonomiye doğrudan katılmak, "devletçilik" (etatizm) siyasetini izlemek zorunda bıraktı.

Emperyalizmle bağlarını hiç öldürmeyen burjuvazi 1950'ye gelirken, yüklü bir sermaye birikimi sağlamıştı. Büyük burjuvazi ve bağlaştığı olan büyük toprak sahipleri bu dönemde emperyalizmle iyice kucaklaştılar.

Özellikle 1950 sonrasında Türkiye'de hızlı bir ekonomik gelişme yaşandı, ancak bu gelişmeye büyük dengesizlikler eşlik etti. Bu dönemde, emperyalizmle işbirliği içinde büyük burjuvazi hafif endüstri temelinde hızla tekelleşme yolundan yürüdü. Devletçilik siyaseti, sermaye birikimi mekanizmasını harekete geçirme işlevini tamamlayınca bırakıldı. Ama devletin ekonomik eylemleri yokolmadı. Devlet bu kez, büyük sermayenin finans-kapitalleşme sürecinde etkin rol almaya başladı.

Kapitalizm Türkiye'de serbest rekabetçi dönemi yaşamadan *daha baştan* tekelci olarak gelişti. Bankalar, devlet ve yabancı sermaye ile birlikte, tekellerin doğuşunda ve gelişmesinde en önemli rolü oynadı. Bu nedenle tekelleşme sürecinin kendisi banka ve endüstri sermayesinin içiçe geçme, yerli *finans-kapitalin* ortaya çıkma süreci oldu. Bu süreç, 1960'larda ülke ekonomisinde tekellerin ağırlık kazanmasını, 1970'lerde finans-kapital egemenliğini getirdi. Aynı zamanda sermaye ve mal ihracı olarak dışa açılma, emperyalistleşme gereksinimi ağırlık kazandı.

1960-70 döneminde, yeniden planlama ve genel olarak hızla artan devlet işletmeleri gözlenmektedir. Devlet, banka, endüstri, yabancı sermaye, "ordu" sermayelerinin karması

kuruluşlar ortaya çıkmıştır. Türkiye'de ordunun üst katlarını tutmuş militarist klik, finans-kapitalle kaynaşmıştır.

1970'lerde devletin rolü nitelik olarak farklıdır. Bu yeni aşama, devletin tekellerin eline geçmesiyle belirlenir. Tekellerin gücüyle devletin gücü *tek bir mekanizmada* bütünleşmiştir. Devlet, *tekelci sermayenin genişletilmiş yeniden üretim sürecinin* en önemli parçası olmuştur.

Finans-kapital, Türkiye'deki orta gelişmiş tabanın üzerinde doğmuş, o tabanı kendi çıkarlarına bağımlı kılmıştır. Bugün Türkiye'de finans-kapitalin yanısıra yaygın bir küçük ve orta kapitalist ve ondan da yaygın bir küçük burjuva üretim vardır ve bu sonucusu, ülkenin orta gelişmişliğinin önemli bir göstergesidir.

[Başa git](#)

Emperyalist işgalcilerin kovulmasına köylü devrimi eşlik etmediği için, tarımda kapitalizmin gelişmesi *evrimci* yoldan oldu. Köylülük, bir karış toprak parçası üzerinde sancılı bir süreç içinde ayrılmaya bırakıldı.

On dokuzuncu yüzyıldan bu yana sürmekte olan Prusya tipi kapitalistleşme ile, endüstride yaşanan süreç, kabaca 10 yıl geriden tarımda da izlendi. 1950'lerde kapitalist gelişme yolunda bir patlama geçiren tarıma asıl gelişme 1960'larda geldi. Artık tarımda da kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Finans-kapital tarıma da dalmış, tekelleşme oldukça ilerlemiştir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yarı-feodal kalıntılar yer yer sürmektedir. Ancak kapitalizm bu ilişkilerin hepsini kendi işleyişi içine almış, böylece sömürsünü iyice barbarlaştırmıştır.

[Başa git](#)

2.2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin sonuçları

Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi oluşumu Batı'daki sonuçları doğurmuyor. Dünya emperyalist sisteminin bugünkü aşamasında, Türkiye'nin, bu anlamda emperyalistleşebilmesi çok güçtür. Yapılan "sermaye ihraçları"yla Türkiye, *alt-emperyalist*, ya da "emperyalizmin atlama tahtası" olmaktan öteye geçememektedir.

Aşırı olgunlaşmış olan "emperyalistleşerek sorunları çözme" isteği, alt emperyalistleşme ile sonuçlanmış ve bu durum ülkeyi yeni karmaşık çelişkiler içine sokmuştur. Türkiye finans-kapitali varlığını sürdürebilmek için yine asıl olarak ülke içinde sömürüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişkilerini de "bastırmak" zorundadır.

Yaygın küçük üretim tabanı üzerinde devlet-tekelci kapitalizminin ekonomiye egemen olduğu, *alt emperyalistleşmenin* sorunları çözemediği, üstelik yerli tekellerle içiçe geçmiş emperyalizmin her yoldan sömürdüğü ve askersel güdümü altında tuttuğu bir ülke olan Türkiye, ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımların kısılcısından kurtulamaz. Ülkede devrimle çözülebilir bir durum süregendir.

Böyle bir ekonomik yapı sürekli olarak totaliter, faşizan, faşist rejimler üretmekte, kısa süreli yaşanan "demokratik" aralar ise burjuva anlamda bile güdük bir demokrasi olmaktan öteye gitmemektedir.

Kapitalizmin çerçevesi içinde ya emperyalistleşme, ya çürüme. Komünistlerin buna yanıtı: ``Ne emperyalistleşme, ne çürüme, devrim''dir. Emperyalizm ve yerli finans-kapital bağımlılığından kurtulmadan gerçek bir gelişme yolu açılmaz. Türkiye emperyalizmin zayıf halkası olmaktan kurtulamaz. Orta yollar geçicidir. Türkiye toplumunun önünde iki yol vardır. Ya halkın aşırı sömürsünü sağlayan baskıcı rejim, ya halkın devrimci enerjisini seferber ederek sorunlarını çözecek devrim.

Böyle bir devrim, Avrupa proletaryasını da toplumsal devrim (sosyalizm) için ateşleyecektir.

[Başa git](#)

3. Türkiye'de devrimin karakteri

3.1. Devrimci aşama: İleri demokratik halk devrimi

Türkiye'de *ana düşman* yerli finans oligarşisi ve emperyalizmdir. Kapitalist bir ülke olan Türkiye'nin önündeki *toplumsal devrim* aşaması sosyalizmdir. Ancak, Türkiye devriminin önündeki adım, halk sınıflarının savaş birliği ile bu düşmanı erkten alaşağı edecek, iktidarın sınıf niteliğini değiştirecek *siyasal devrimdir*.

Türkiye somutunda partimizin *ileri demokratik halk devrimi* olarak adlandırdığı bu devrim her siyasal devrim gibi demokratik bir devrimdir. İDHD'nin amacı, nesnel mantığı toplumsal devrime yolu temizlemektir. Toplumsal ruha sahip bir siyasal devrim olmaktır.

Bu nedenle, işçi sınıfının toplumsal devrimdeki ilk adımı, kendisini yönetici sınıf konumuna yükseltmektir. Bu da demokrasi savaşımını kazanmak demektir.

[Başa git](#)

Siyasal devrim gerçek demokrasi sorunudur

Türkiye'de yaşamın her alanında *demokratikleşme*, toplumsal gelişme için kesin bir zorunluluktur. Ülkemizde anti-feodal çerçeveden çoktan çıkmış olan demokrasi savaşımı, artık ancak kapitalizmden sosyalizme geçiş olan bir üst çerçeve içinde verilebilir.

Türkiye'de siyasal devrim, *gerçek demokrasiyi* yerleştirme sorunudur.

Kapitalizm, demokratik dönüşümlerle değil, ekonomik-toplumsal devrimle yıkılabilir. Ancak, demokrasi kavgasını başarıyla vermeyen bir işçi sınıfı halkın öncülüğünü kazanıp İDHD'yi gerçekleştiremez. Dolayısıyla, toplumsal devrime de yürüyemez. Siyasal devrimin başarılabilmesi, devrimin ardından yeni bir devletin kurulabilmesi, halkın çoğunluğunun devrim sürecine ve devlet işlerine aktif katılımını gerektirir.

Siyasal devrimin toplumsal devrime ilerleyebilmesi de demokrasiyi geliştirmeye doğrudan bağlıdır. Kapitalizm, üretim araçları üzerinden özel mülkiyeti kaldırmadan yıkılmaz ama üretim araçlarının yönetimi için tüm halkı devletin demokratik örgütlenmesi içinde seferber etmeden de, bu alanda hedeflerimizle tutarlı sonuçlara ulaşamaz.

[Başa git](#)

Neden ``ileri demokratik'' ve neden ``halk devrimi''

Her siyasal devrim, demokratik bir devrimdir. İçeriği, hangi sınıfın devrimi olduğuna göre değişir. “Burjuva demokratik devrimin içeriği, ülkenin toplumsal ilişkilerinin (sistemlerinin, kurumlarının) feodalizmden arınmasıdır.” İDHD’nin ise, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek gibi bir görevi yoktur. O, finans-kapitale karşıdır.

“Burjuva demokratik” devrim genel olarak orta burjuvazinin, özellikle kır burjuvazisinin de işine yarar. İDHD’nin böyle bir işlevi yoktur.

Bunlar İDHD’nin *ileri* içeriğini gösterir.

Devrimimizi gerçek bir "*halk*" devrimi yapan temel özellik şuradadır: İDHD'nin canalcı hedefi, siyasal devrim aşamasında burjuva devlet aygıtının yıkılmasıdır. Kapitalizm koşullarında, burjuvazinin bürokratik askersel aygıtının yıkılması, her devrimi gerçek halk devrimi yapan *ilk koşuldur*.

[Başa git](#)

İDHD'nin *ilk adımda* gerçekleştireceği dönüşümler programı, kapitalizmin teorik çerçevesini aşmayan ama pratik çerçevesini aşan demokratik bir programdır.

Bu nedenle, İDHD programı, sosyalizm değildir ama işçi sınıfı hegemonyasındaki iktidar altında artık kapitalizm de değil, sosyalizme doğru dev bir adımdır. İşçi sınıfı hegemonyasında İDHD ile toplumsal devrim, *tek* bir devrimin iki anıdır.

Türkiye'de proletarya ülkenin somut durumunun belirlediği bağlaşıklıklar içinde iktidarı alacaktır. Her devlet (diktatörlük) bir iktidar blokudur, ancak her devlet *tek* bir sınıfın diktatörlüğüdür. (İki sınıfın birlikte iktidarı *geçici* bir durumdur.)

Türkiye işçi sınıfı, iktidarı aldığı anda, bu proleter devrimdir, proletarya diktatörlüğü kurulur.

Türkiye'de tarihsel olarak kapitalizm altında çözülmüş olması gereken sorunlar vardır. Bunlar proleter devriminin açınım kazanması, tüm halkın ayağa kalkması için kaldıraç olacaktır.

İDHD yalnızca işçi sınıfının ve yoksul kır-kent emekçilerinin değil, tüm *orta sınıfın* (küçük burjuvazinin) da çıkarlarını temsil edecektir.

[Başa git](#)

3.2. Sınıfların konumu ve devrimde halkın birliği

Burjuvazi

Türkiye halkının ana düşmanı yerli finans-kapital, emperyalizmle organik olarak bağlıdır.

Geneliyle Türkiye burjuvazisi tekeller üzerinden yürüyen bir ilişkiyle emperyalizme bağımlıdır. Türkiye sermayesi (tekelci ve tekeldışı) emperyalist finans-kapitalin genişletilmiş yeniden üretim sürecinin parçasıdır.

Bunun sonucu, burjuvazinin elinde toplanan artık değer bir bölümünün emperyalistlere transferidir, ki bu, burjuvaziyle emperyalizm arasındaki *çelişkilerin ekonomik temelidir*.

Türkiye burjuvazisinin emperyalizme bağımlılığının mekanizması, burjuvazinin çeşitli gruplarını değişik biçimde etkilemektedir. Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalizm derinleştikçe, hem kendi içinde, hem uluslararası alanda işbölümü ve entegrasyon ilerledikçe, burjuvazinin iç çelişkileri de giderek iç ve dış teknelci sermayenin içindeki çelişkilerin izdüşümü olarak ortaya çıkmaktadır.

Tekelci sermaye ile tekeldışı sermaye teknelci kapitalizmin egemen olduğu yapının parçalarıdır. İkisi arasında çelişkiler olduğu gibi, yarar ilişkisi de vardır. Aralarındaki çelişkiler bu yarar ilişkileri içinde doğmaktadır.

Bu durum, tekeldışı sermayenin bir bütün olarak teknelci sermayeye karşı direnişini olanaksızlaştırmış, *siyasal birliğini* kırmıştır.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *devrimci değildir*, devrime karşıdır. Halk sınıflarının saldırısı şiddetlendikçe, bu kesimin daha büyük bölümü giderek daha aktif biçimde karşı-devrim saflarına geçecektir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *demokrat değildir*. Türkiye'de liberalizm ile demokrasi birbirinden ayrılmıştır. Tekeldışı burjuvazinin liberalizmi tekeller karşısında nefes alabilme isteğinden doğar ve hem ekonomik, hem de siyasal alanda iyi örgütlenmiş bir kurallar sistemi (yasalar vb.) isteğinde somutlaşır.

Türkiye'de tekeldışı burjuva liberalizminin demokratlıktan ayrılmış oluşunun göstergeleri, onun emperyalist siyasete olan gönüllülüğü, faşizme karşı tutarlı bir savaş vermekten uzak oluşu, Kürt halkına karşı şövenist tutumudur.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *anti-emperyalist de değildir*.

Tekeldışı burjuvazi sömürülen değil, *sömüren* bir kesimdir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin bu özelliklerini görmek, onu teknelcilerle aynı kefeye koymak değildir. Tekeldışı burjuvaziyle emperyalizm ve teknelci burjuvazi arasında önemli çelişkiler vardır ve bunların toplumsal siyasal yaşamda oynadıkları bir rol de vardır.

Tekeldışı burjuvaziyle *sınırlı ve geçici* uzlaşmalar yapılabilir. Ancak, böyle uzlaşmaların “anti-teknel, anti-emperyalist” bağlaşıklık gibi bir anlamı yoktur.

Sınıf savaşı çözümleyici ana yaklaştığı zamanlarda, egemen sınıf içinde, hatta baştan sona tüm eski toplum içinde çözülme öyle belirgin bir durum alır ki, egemen sınıfın küçük bir bölümü sınıfıyla bağlarını koparıp, geleceği elinde tutan sınıfa katılır. Bu tarihsel yargı Türkiye için de doğrudur. Ülke devrim anına yaklaştıkça tekeldışı burjuvazinin çoğunluğu ve etkin siyasal güçleri karşı-devrim safında aktif yer alırken, küçük bir kesim halk saflarına geçecektir. Bu gerçek ne genel yargıyı değiştirir, ne de komünistlerin siyasetlerini bu kesim üzerinde kurmalarını gerektirir.

Komünistlerin tekeldışı burjuvaziye karşı taktiğinin *birinci* ve temel yönü onu halk sınıflarından *soyutlamak*, *ikinci* yönü, onu ana düşman olan teknelci burjuvazi ve emperyalizmden *tarafsızlaştırmaktır*.

Küçük Burjuvazi

Türkiye’de kırsal alanlarda olduğu gibi kentlerde de yoğun bir küçük burjuva yığın bulunmaktadır. Bürokrasi ve aydınların büyük çoğunluğu da küçük burjuvazi kapsamı içinde yer almaktadır.

Finans-kapitalin üstünde durduğu tabanı, küçük ve orta üretimi çıkarına uygun yönde biçimlendirmesiyle, geleneksel küçük burjuvazi hızla erimektedir. Öte yandan, eriyen geleneksel küçük burjuvazinin yerini yenisi ve finans-kapital ağı içinde örgütlenmiş almaktadır. Bu iki yönlü etki, küçük burjuvazi içinde çelişkili süreçler yaratmaktadır. Genelinde tekelci burjuvazinin bu sınıf üzerine etkisi bunaltıcıdır.

Küçük burjuvazi ara sınıftır, sallantılıdır. Burjuva etkilenmelere her zaman açıktır. Doğası gereği ideolojik saldırılardan, siyasal baskılardan etkilenir. Tam ve tutarlı demokratlıktan uzaktır. Ancak tüm burjuva iktidarlar da bu sınıfın ekonomik-demokratik haklarına saldırmaktadır. Bu, küçük burjuvazinin devrimci potansiyelini belirler.

Türkiye’de kent ve kır küçük burjuvazisi (Kürt halkının geniş bölümü de içinde olmak üzere) nesnel olarak halk sınıflarının özgürce örgütlenebilecekleri bir demokrasiden yanadır.

Küçük burjuvazi devrimimizin temel bir sorunudur. İşçi sınıfı küçük burjuvaziye kendi yanına kazanmadan devrimi gerçekleştiremez. Bunun için, küçük burjuvazinin tekellere ve emperyalizme karşı olan çıkarlarını savunmak, geniş küçük burjuva yığınlar üzerindeki burjuva etkileri kırmak sonuç belirleyici önem taşır.

İşçi Sınıfı

Kapitalizmin iki temel sınıfından biri, tüm zenginliklerin gerçek yaratıcısı olan işçi sınıfı, Türkiye’de sayısal olarak en büyük sınıftır. Ayrıca üretimde tuttuğu yer nedeniyle toplumdaki ağırlığı sayısıyla da ölçülemez. İşçi sınıfı, kapitalizmin tek devrimci sınıfıdır.

Tarım işçileri de içinde olmak üzere Türkiye işçi sınıfı devrimin ideolojik, siyasal, örgütsel, askersel öncüsüdür. Ülke koşulları buna bunu gerektirmektedir.

Finans oligarşisi emperyalizmle bir olmuş, tüm ülkeyi sömürüyor. Buna karşı endüstri proletaryası *tüm sömürülenlerin* hakkını savunma, onlara kurtuluş yolunu gösterme ve kurtuluş için ortak savaşı yönetme görevini, toplumsal gelişmenin bayrağını taşıyor.

Türkiye işçi sınıfı yalnızca kendi çıkarlarını savunarak, dört bir yanında yürüyen haksızlığa, sömürüye, zulme seyirci kalarak tarihsel görevini yerine getiremez. Onun tarihsel gücü, her çeşit baskının, ezginin, sömürünün ardıcıl düşmanı olmaktan gelmektedir. İşçi sınıfının bu can alıcı görevini kavraması ve yerine getirmesi, devrim sürecinde proletarya hegemonyasını kurması anlamına gelir.

Proletarya hegemonyası ve birlik

İşçi sınıfının gerçek siyasal birliği, onun kendi partisi olan, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde çalışan komünist partisinde, onun sınıf siyaseti çevresinde oluşur.

Proletarya hegemonyası, işçi sınıfının iradesini öteki sınıf ve katmanlara benimsetmesidir. Bu, yaşamda, işçi sınıfı partisi ve onun çevresini saran örgütler aracılığıyla gerçekleşir.

TKP'yi, onun savaş yolunu olabildiğince geniş yığınlara maletmek, işçi sınıfı hegemonyasını sağlamanın en önemli aracıdır.

İşçi sınıfının hegemonyayı sağlaması, yığınların önüne geçebilmesi için, varolan güçlerin *tutarsızlığını* yığınlara gösterebilmesi, kendisini *ayırabilmesi* gereklidir.

Bağlaşıkların yetersizliğini yığınlara göstererek onların gerçek sınıf kavgasına yönelmelerini sağlama, aynı zamanda devrimi ilerletme sorunudur.

Hegemonya ile birlik çelişmez. Tam tersine hegemonyayı gerçekten sağlayacak güç olmadan kalıcı birlikler kurulamaz. İşçi sınıfının başı çekecek güçte olması, başarılı birlik için baş koşuldur.

[Başa git](#)

4. İleri demokratik istemler-devrimci dönüşümler

4.1. Acil demokratik istemler

1. 1982 Anayasası kaldırılmalıdır.
2. Milli Güvenlik Kurulu lağvedilmelidir.
3. Genel Kurmay Başkanlığı, Savunma Bakanlığı'na bağlanmalıdır.
4. Özel Kuvvetler Komutanlığı, Özel Harekat Dairesi, Jitem gibi “terörle mücadele” kuruluşları derhal lağvedilmeli, suça karışmış Özel Timciler yargılanmalıdır.
5. Koruculuk sistemi kaldırılmalı, silahları toplanmalı, suça karışmış korucular yargılanmalıdır.
6. MİT gibi kuruluşlar halkın ve Meclis'in denetimine açılmalıdır.
7. Polis ve jandarmanın yargı ve ceza kurumlarıyla ilişkisi kesilmeli, polisin sorgu yetkisi kaldırılmalı, bir “Adliye Polisi” kurulmalıdır.
8. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu siyasal iktidarlardan özerkleştirilmelidir.
9. DGM'ler kaldırılmalı, DGM'lerde süren davalar olağan mahkemelere aktarılmalıdır.
10. İşkencenin yok edilmeli, işkenceciler cezalandırılmalıdır.
11. Mafya-devlet ilişkisi kurutulmalıdır.
12. Devlet görevlilerinin seçilmiş yerel yöneticilere karşı süren üstünlüğüne son verilmelidir.
13. Ordu ve polis dahil tüm kamu çalışanlarına grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı ve dernek kurma, partilere üye olma hakkı tanınmalıdır.

[Başa git](#)

4.2. İşçi sınıfının acil istemleri

Türkiye'de bir yandan devlet-tekel bütünleşmesi, öte yandan finans-kapitalin genel olarak “zor kullanma” eğilimi nedeniyle, ekonomik savaşımın *nesnel* olarak siyasal nitelik alış süreci

hızlanmıştır. Bu durum, işçi sınıfımızın, ekonomik-siyasal savaşım bütünlüğünü daha derinden kavramasında kolaylıklar getirmektedir.

İşçi sınıfımız yoğun bir sömürü ve zorbalık altındadır. Sömürü oranı, ileri kapitalist ülkeler sömürü oranından çok daha yüksektir.

Kapitalizmin işçi sınıfının durumunda “göreceli kötüleşme” yasası Türkiye’de açıklıkla işlemektedir.

Türkiye’de işçi ücretleriyle işgücü değeri arasında büyük bir uçurum vardır. Resmi asgari ücret niteliksiz işgücü değerinden daha düşüktür ve tüm ücretleri geri çekici etki yapmaktadır. Üstelik, resmi asgari ücretin de uygulanmadığı geniş kesimler vardır. Bu bakımdan, hem genel uygulanması, hem niteliksiz işgücü değerine uygun saptanması için asgari ücret önemli bir savaşım odağıdır.

İşçi sınıfımızın iş koşulları da aldığı ücret denli kötüdür. Türkiye, dünyanın en çok iş kazası olan ülkeleri arasındadır. Sigorta kapsamına giren işçilerin büyük bir bölümü sigortasız, kaçak çalışmaktadır. Onların durumları daha da kötüdür.

Bir de kaçak bile çalışamayan milyonlarca işsiz vardır. İşsizlik hem ücretlerin düşüklüğünde yansımakta, hem o düşük ücretlerin bile işçi sınıfımızın yaşam düzeyini olduğundan daha yüksek göstermesini getirmektedir. Ekonomik-sendikal haklar için savaşmak, işçi sınıfımızın sağlığı, yaşamı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu haklar uğruna savaş sınıfın geri kesimlerini savaşa çekmek için de güçlü bir araçtır.

Dünya pazarına bütünlenmiş Türkiye’de de teknolojik gelişme üretimde zorunlu emek zamanını azaltmaktadır. Bunun sonucunda iş saatlerinin kısalması gerekirken, kapitalizmin kâr yasası insanlığın önünde ufuk açan gelişmelerin toplumsal gelişmenin çıkarları doğrultusunda kullanılmasını engelliyor.

Rasyonalizasyon-otomasyon en başta yığınsal işten çıkarmalar anlamına geliyor. İşçi sınıfının yedek ordusu hızla büyürken, işli işçilerin ücretleri düşüyor, fazla mesai azalmadan sürüyor. Sömürü derinleşiyor.

İşçi sınıfı teknolojinin gelişmesine değil, faturanın kendisine ödetilmesine karşı çıkar. 30 saatlik iş haftası, işçi sınıfına sömürüyü ve işsizliği sınırlama, kendi bedensel ve zihinsel gelişmesine zaman ayırma ve pencereden bakan komünizmin önüne koyduğu görevlere daha hızlı hazırlanma açısından engin bir olanak olacaktır.

30 saatlik iş haftası işçi sınıfının gündeminde en önlerde yer alan yakıcı bir savaşım odağıdır.

Komünistler ekonomik-sendikal savaşım hedefi olarak kapitalizmin ve sınıf savaşımının ulaştığı gelişkinlik düzeyine uyarlı hedefler gösterirler. İstemlerini burjuvazinin kabul sınırları içinde tutmazlar.

Komünistler, zorba erk yıkılmadan istemlerin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini bilirler. Tüm ekonomik-sendikal ve demokratik istemleri devrim hedefine bağlarlar.

[Başa git](#)

Ekonomik savaşımın öneminin giderek arttığı koşullarda işçi hareketinin önündeki acil istemler şunlardır:

1. Tüm ücretli işçiler için en çok altı saatlik işgünü. Tehlikeli ve sağlığa zararlı işlerde işgününün dört ile beş saat arasına düşürülmesi.
2. Tüm ücretli işçilere, haftada 2 günün altına düşmeyen, kesintisiz hafta tatili.
3. Eşit işe eşit ücret.
4. Bugünkü biçimiyle fazla mesainin kaldırılması, zorunlu olduğu durumlarda çifte ücret, gönüllülük ve kısa süre esasına oturtulması.
5. Asgari ücretin, niteliksiz işgücü değerini yansıtmaması, bunun için iki çocuklu bir ailenin fiziksel ve toplumsal-kültürel tüm gereksinimlerini dikkate alması, net olarak ve her yıl toplu sözleşmeler dönemi öncesinde saptanması ve tüm ücret belirlemelerinde ortak taban alınması.
6. İşçilerin tam sağlık ve sosyal sigortası:
 - a. Ücretli emeğin her türü için,
 - b. Hastalık, yaralanma, sakatlık, yaşlılık, iş hastalıkları, doğum, dul kalma, yetimlik, işsizlik için,
 - c. Sigorta bedellerinin tümünün kapitalistler ve devlet tarafından karşılanması.
7. İşverenin yasal yükümlülüğü altında işçiler için meslek eğitimi.
8. Çocukların çalıştırılmasının, 12 yaşından başlayarak, yaşa göre günde 2-5 saat arasında sınırlandırılması, eğitimle işin eşgüdümünün sağlanması ve çocuk sağlığına zararlı iş kollarında tümünden yasaklanması.
9. İş ve çalışma yaşamıyla ilgili uyuşmazlıklara bakan tüm yargı ve hakemlik kurullarında işçilerin seçtiği temsilcilerin bu kurulların çoğunluğunu oluşturacak şekilde yer alması.
10. Tüm emekçilere grevli, toplu sözleşmeli tam sendikal haklar tanınması, lokavtın yasaklanması.

[Başa git](#)

Dış ülkelerdeki işçiler

Çoğunluğu Batı Avrupa'da olmak üzere, emperyalist ülkelere ucuz işgücü satmak için gitmiş geniş bir Türkiye'li işçi yığını vardır. Dış göç ulusal farklılıkları törpüleyen, ulusal önyargıları kıran, Türkiye işçisini dünya işçi sınıfına bütünleyen ilerici bir olgudur.

Ancak, Türkiyeli göçmen işçilerin durumundan hem emperyalist ülke burjuvazisi, hem Türkiye burjuvazisi yararlanmaktadır. Türkiyeli göçmen işçiler en düşük ücretlerle ve en kötü koşullarda genellikle niteliksiz ve kötü işlerde çalışmakta, yoğun bir sömürü altında bulunmaktadır.

Emperyalist ülke burjuvazisi bir yandan hem göçmen işçilerin doğrudan sömürsünden, hem onların rekabetlerinin sonuçları nedeniyle yerli işçilerin artan sömürsünden büyük bir artı-değer elde etmekte, öte yandan işçi sınıfının bölünmüşlüğünden kendi erkini sürdürmek için yararlanmaktadır. Bu bölünmüşlüğü canlı tutmak için yabancı düşmanlığını körüklemektedir.

Türkiye finans-kapitali açısından Türkiyeli göçmen işçiler önemli bir döviz kaynağı oluştururken, işsizlik vb. sorunları hafifletmeye de yaramaktadır. Bu nedenle sermaye, göçmen işçilerin Türkiye'ye dönmesine karşıdır, ama “entegre” olmalarına da karşıdır. Emperyalist ülke işçileri ile Türkiyeli işçiler arasında bölünmüşlük ve düşmanlık onun da işine gelir. O da Türkiyeli işçiler arasında uluscu fikirlerin yayılması için çalışmaktadır.

İşçi sınıfı “asimilasyon” a karşı değildir. Zora dayalı olmamak koşuluyla entegrasyonu ilerici olarak değerlendirir. İşçi sınıfının “ulusal kültürü”, “ulusal benliği” korumak gibi bir sorunu yoktur. Onun belgisi demokrasinin uluslararası kültürü, dünya işçi sınıfı hareketinin kültürüdür.

[Başa git](#)

Türkiyeli göçmen işçiler sorununda şu istemler tarihin hareketine ve dünya işçi sınıfının çıkarlarına uygun olarak yükseltilmesi gereken istemlerdir:

1. Göçmen işçilere yerli işçilerle eşit ücret ödenmesi, Avrupa çapında ücret düzeylerinin ve çalışma saatlerinin aynılaştırılması,
2. Göçmen işçilerin gittikleri ülkede üç ay ikamet ettikten sonra, o ülkenin vatandaşlığına geçebilme hakkını kendiliğinden kazanmaları,
3. Buldukları ülkenin her türlü siyasal (seçme-seçilme vb.), toplumsal haklarından eşit düzeyde yararlanabilmeleri,
4. Göçmen işçilerin sayısı, ülkeye giriş-çıkışları, serbest dolaşmaları, ailelerinin getirilmesi vb., konularındaki tüm engeller ve kısıtlamaların kaldırılması.

[Başa git](#)

4.3. Gençlik

Gençlik halkımızın geleceğidir. Ülkemiz nüfusunun yarısından çoğu 20 yaşın altındaki gençlerden oluşmaktadır. Gençliğimizin büyük çoğunluğu halk sınıflarından gelmektedir.

İşçi sınıfının üzerindeki ağır sömürü, sınıfın genç kesimleri üzerinde daha katmerlidir. Çocuk emeği sömürsü yaygındır. Genç işçiler her türlü sendikal haktan yoksun asgari ücret, sigorta, vb. uygulamalarının dışında tutulmaktadır. Çıracılık adı altında, en kötü koşullarda çalışmaktadırlar.

Emperyalizme, faşizme karşı eylemci bir geleneği olan yüksek öğrenim gençliğine, burjuva devletin gericileşmesi oranında saldırılar artmaktadır.

[Başa git](#)

Gençliğimiz için şu haklar acil önem taşımaktadır:

1. Genç işçilere işyerinden ücretli izinle eğitim hakkı,
2. Öğrenimle endüstriyel eğitimin kaynaştırılması,
3. Her düzeyde parasız eğitim, yaygın burs uygulaması, gençliğin ihtiyaçlarına yanıt verecek ücretsiz yurt sağlanması,
4. Her isteyene yüksek öğrenim olanağı.
5. Eğitimin gerici içeriğinden arındırılarak toplumsal gelişmenin gerekleri yönünde yeniden örgütlenmesi. Gençliğin eğitimin planlamasına katılımı,
6. Üniversitelere tam özerklik verilmesi, seçimle oluşturulmuş öğrenci temsilciliklerinin öğrenim birimlerinin yönetimine doğrudan katılımı,
7. Temel eğitimin zorunlu ve 11 yıl olması,
8. Gençliğin siyasal yaşama aktif katılımının önündeki engellerin kaldırılması ve seçme yaşının 16'ya, seçilme yaşının 18'e indirilmesi,
9. Gençlik için tüm ülkede yaygın spor ve kültür merkezleri ağının kurulması ve bu merkezlerin gençlerin seçeceği temsilcilerce yönetilmesi, gençlerin toplumsal hayatın tüm alanlarına aktif katılımının sağlanması,
10. Ailesini yitirmiş, ya da ailesiyle birlikte yaşamak istemeyen çocuk ve gençlerin tüm gereksinimlerinin devletçe karşılanması, geleceklerinin garanti altına alınması.

[Başa git](#)

4.4. Kadın

Kadının ezilmesi, insanın insan tarafından sömürülmesiyle bağlı olduğundan, sömürünün yok edilmesi, sosyalizm, kadınların kurtuluşunun başlangıcı olacaktır. İşçi sınıfının ve kadınların kurtuluşu bu nedenle birbirine bağlanmıştır.

Kadın sorunu yalnızca kadınların değil, erkeklerin de sorunudur. Kadın eşitliğe ve özgürlüğe kavuşmadan erkek de eşit ve özgür olmayacaktır.

Bilimsel teknolojik devrim ile, kadının ekonomik ve toplumsal kurtuluşunun maddi temelleri daha olgunlaşmıştır. Bu dev ilerleme sömürücü sınıfın üretim araçlarının özel mülkiyeti ile birlikte uyguladığı aile biçiminin ve kadına verdiği rolün, siyasal ve toplumsal yaşamdan onları uzak tutuşunun her biçiminin parçalanmasına olanak tanımaktadır.

Ancak, işbölümü ortadan kalkmadan, burjuva hakkın dar çevreni aşılardan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın tam kurtulamaz. Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdir.

Türkiye'de kadın toplumun her alanında “ikinci sınıf” vatandaştır. İşte, evde, okulda, yasalar karşısında, her zaman eşitsizlik, haksızlık, ezgiyle karşı karşıyadır.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte Türkiye’de kadının ekonomiye katılımında nicel ve nitel bir gelişme olmuştur. Kurtuluşunun öteki sınıf kardeşleriyle birlikte savaşımından geçtiğini yaşayarak görmektedir.

Kadınların işçi-emekçi olmaktan kaynaklanan, sınıflı toplumlara özgü sorunları, istemleri vardır. Bu özgül istemler işçi sınıfının istemleriyle çelişmeyen, onlara boyut kazandıran istemlerdir.

[Başa git](#)

İleri demokratik hak devrimi kadın sorununun çözümünde önemli bir adım olacaktır:

1. Kadınların yasalar karşısında tam eşitliğinin sağlanması, kadınları aşağılayan boşanma uygulaması, zina yasası vb, kaldırılması, yeni medeni hukukun hak ve görevlerde tam bir kadın erkek eşitliği anlayışı içinde yeniden yazılması,
2. Ekonomik, kültürel, toplumsal, siyasal yaşamın her alanında kadın-erkek eşitliği, fırsat eşitliği sağlanması. Kadınların gece kurslarına, parti, sendika ve dernek toplantı ve çalışmalarına katılmalarını sağlayacak yatılı kreş, yuva ve ilkokullar açılması ve kadının siyasal yaşama aktif katılmasının önündeki engellerin kaldırılması,
3. Ülkenin somut koşulları gözönünde bulundurularak, tüm yönetim, yasama ve yargı organlarında, parti, sendika, meslek örgütü ve derneklerin karar organlarında kadın ve erkeğin eşit oranda yer alması için gerekli çalışma ve eğitimin gerçekleştirilmesi.
4. Ordu dağıtılıp, yeni halk ordusu, halk milisleri kurulurken, kadınların da katılımının sağlanması,
5. Ev işlerinin toplumsallaştırılması için kollektif yemekhaneler, kollektif çamaşırhaneler, vb, açılması,
6. Ev işleri ve çocuk bakımı tam anlamıyla toplumsal bir karaktere sahip olana dek, bu işlerin erkek ve kadın tarafından ortak yürütülmesi konusuna gerek yasalarda, gerekse ideolojik eğitimde ağırlık verilmesi,
7. Doğum kontrolü ile hamilelik sürecini kaldırmanın, tüm kadınlara eşit ve parasız bir hizmet olarak sunulması ve bu konularda yaygın eğitim sağlanması,
8. Kadınların kazançlarından kaybetmemek ve bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım almak koşuluyla doğumdan önce ve sonra 8'er haftalık süre için işten serbest bırakılmaları,
9. Kadınların çalıştığı bütün kuruluşlarda kreşler kurulması, emziren analara üç saati geçmeyen aralıklarla, yarım saatin altına düşmeyen izin, böyle anaların işgünlerinin 6 saate düşürülmesi,

10. Kadınları aşağılayan her çeşit işin yasaklanması, ayrıca kadınların çalıştıkları tüm mesleklerin bu açıdan ele alınarak kadını aşağılayan içerikten çıkarılması,

11. Fahişelerin topluma yeniden kazandırılmaları ve üretime katılmaları için özel önlemlerin alınması.

12. Gereksinimi olan kadınların geçici olarak barınacakları koruma evlerinin açılması.

[Başa git](#)

4.5. Küçük üreticiler ve kooperatifler

Kırda ve kentte küçük burjuvazi tarafından kurulan kooperatifler bir yanıla tekeller karşısında daha iyi ekonomik konum kazanmaya yaramakta, bir yanıla finans-kapitalin egemen olduğu bir ekonomide tekellerin işine yaramakta, nesnel olarak küçük üretimi tekellerin tabanı yapmaktadır.

Komünistler küçük üreticinin ekonomik örgütlenmelerinin ikili işlevinin bilincinde olarak buralarda devrimci ajitasyon-propaganda yürütürler. Küçük üreticilerin ancak işçi sınıfının öncülüğünde gerçekleşecek anti-tekelleştirme devrimle kurtulabileceklerini, somut deneylerle birleştirerek açıklarlar. Onların ve ekonomik örgütlerinin tekellere ve emperyalizme karşı olan ve işçi sınıfının savaşımına ters düşmeyen çıkarlarını desteklerler.

İDHD ile, nesnel olarak kapitalizme yarayan işlevinden soyunacak olan üretim ve tüketim kooperatiflerini devlet düşük faizli kredi, ucuz tarım girdileri ve makinalar ve istikrarlı bir fiyat politikasıyla teşvik edecek, kooperatifsiz üretici kalmamasını sağlayacaktır. Bunların tekellere ve devlete olan borçlarını silecek, ağır vergi yükünü kaldıracaktır. Küçük üreticilerin mallarının pazarlanması devlet tarafından güvence altına alınacaktır.

[Başa git](#)

4.6. Ulusal sorun:

Ulusal baskının, ezilen ulusların varlığı, emek-sermaye çelişmesini bulandırır, gözlerden saklanmasını kolaylaştırır, halklar arasında düşmanlık sokar. Ulusal sorunun demokratik yoldan çözümü, uluslar arasındaki düşmanlıkları ortadan kaldırmanın tek yoludur. Ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkına saygı, toplumun demokratikleşmesi için zorunludur.

Komünistler, her türlü ulusal eşitsizliğin, ulusal baskının, ayrıcalığın düşmanıdır. Ezen ulus şövenizmine karşı ezen ulus proletaryasının enternasyonalist eğitimini vazgeçilmez görev sayarlar. Her türlü ezilen ulus dar görüşlülüğüne de karşı çıkarlar.

Komünistler ulusal sorunda, yaşanan anda varolmayan sorunları yapay olarak zorlamaz, tarihsel gelişmenin önlerine koyduğu sorunları proletaryanın çıkarları doğrultusunda çözmek için savaşır.

[Başa git](#)

Ulusal sorunda komünistlerin ilkesi, “ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi” hakkıdır. Bu hakkın özü, *ayrılma*, ayrı devlet kurma hakkıdır.

Ulusların kendi yazgılarını özgürce çizme hakkını savunmak, ayrılmayı savunmak anlamına gelmez. Ayrılma hakkının öteki yüzü birleşme özgürlüğüdür. Pratikte ayrı devlet kurulmasını destekleme, işçi sınıfının genel çıkarları çerçevesinde belirlenir. Komünistler genel olarak ulusların küçük ulusal devletlere parçalanmasını değil, onların kardeşçe, her türlü ulusal baskıdan kurtulmuş olarak gönüllü birliğinin sağlanmasını isterler.

Ezilen ulus komünistlerinin görevi de, bu ulusun öteki uluslarla birleşme özgürlüğünü ve tüm ülkelerin işçilerinin birliğini savunmak, ezilen ulus dar görüşlülüğüne ve ulusçuluğa karşı savaşıdır. Bunlar, proletarya enternasyonalizminin yüklediği görevlerdir.

[Başa git](#)

Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur. Kürt ulusu ezilen ulustur. Türkiye Kürdistan'ı Türkiye'nin iç sömürgesidir.

Komünistler, Kürt sorununda ayrılmayı değil özgür birleşmeyi istiyorlar. Ayrılma özgürlüğünün olmadığı yerde birleşme özgürlüğünden söz edilemeyeceğini biliyorlar.

Kürt sorunu Türkiye devriminde kilit bir sorundur. Düşman ortaktır. Tek seçenek, tek bir devrim hareketinde güçleri birleştirmektir.

Ayrılma hakkı da, birleşme özgürlüğü de, ancak tam demokratik bir ortamda yaşama geçebilir. Türkiye'de finans-kapital erki yıkılmadan Kürt halkı kendi yazgısını özgürce çizemez. Kürt sorununun çözümü, Türkiye'de ileri demokratik halk devriminin zaferinden geçmektedir.

[Başa git](#)

4.7. Alevilik

Alevilik, tarihimizde ezilen yığınların haksızlığa karşı başkaldırı bayrağıdır.

Alevi-Bektaşî yolu özünde insan sevgisidir. Tüm insanlar kardeşler, ortak bir yurt olan dünya tüm insanlığın ortak kullanımını içindir. Bu nedenle din, dil, ırk, renk ayrılıkları yersizdir.

Bir çeşit köylü sosyalizmi olan Alevilik, ülkemizde sosyalizmin dünüdür, Türkiye işçi sınıfının atasıdır.

Aleviliğe yönelik demokratik istemlerimiz

İşçi, köylü, yoksul insan Sünnî de olsa, Alevî de olsa, sınıfsal konumundan ötürü ezilmektedir. Öte yanda, Alevî bir de inançları yüzünden ezilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti gerçek laik bir devlet değildir. Sünnîlik devlet yapısı içindedir. Tüm camiler, imam hatip okulları ve ilahiyat fakülteleri, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Eğitim Bakanlığı aracılığıyla bu merkezi yapının parçalarıdır.

Laik bir devlet ve toplumsal ilişkiler ağı yaratabilmek için şunlar sağlanmalıdır:

- Cemler ve öteki Alevî inanç ve davranış biçimleri ve cemevleri üzerindeki tüm yasaklar, baskı ve tehditler kaldırılmalıdır.

- Tüm devlet-din ve eğitim-din birliği kaldırılmalıdır. Diyanet İşleri kapatılmalı, merkezi hiyerarşi dağıtılmalı, devletin eğitim sistemi içindeki imam hatip okulları ve ilahiyat fakülteleri kapatılmalı, devlet okullarında din dersleri kaldırılmalıdır. İsteyen dinsel çevre, belli koşullara uyarak kendi okullarını açabilmelidir.

- Devletin ne resmi, ne gayriresmi dini olmamalı, nüfus kağıdına otomatik olarak "İslam" yazmak gibi uygulamalar kaldırılmalıdır.

- Her çeşit düşüncenin, bu arada dinsel inançların da önündeki yasal engeller kaldırılmalı, dinsel inanç özgürlüğü getirilmelidir. Ancak gerçekten laik bir devlette bunun ayrılmaz parçası olarak anti-din ve ateist düşünce özgürlüğü de sağlanmalıdır.

- Dinsel örgütlenmeler, camiler ve cemevleri, yalnızca inananların mali katkılarıyla yaşamalıdır. Öte yanda, toplanacak bu gönüllü katkılardan vergi de alınmamalıdır. Din görevlileri hizmet verdikleri bölgenin inananları tarafından seçilip göreve getirilmeli ve ücretleri de onlar tarafından karşılanmalıdır.

- Alevilerin cenazelerini kendi törelerine göre kaldırmalarının önündeki tüm baskı ve engeller kaldırılmalıdır.

- Alevi inanç ve geleneklerini aşağılayıcı saldırılar, yalanlar vb. ağır cezayı gerektiren insanlık suçları sayılmalıdır.

Tüm eğitim ve öğretim sisteminin gerici Sünni vurgudan kurtulması için, tüm kitapların yalanlardan arındırılarak yeniden yazılması için, gerçekten laik ve bilime dayalı bir eğitimin yerleşmesi için savaşım vermeliyiz.

- Aynı baskılar işyerlerinde, özellikle devlet sektöründe, memurlar arasında da yaygındır. Rahat nefes alınabilen tek yer işçilerin arasındadır. Bu baskıların kalkması yolunda mücadele verilmelidir. Toplum çapında *fırsat eşitliği* sağlanmalıdır.

- Alevi toplumunu özüyle, Hacı Bektaş düşüncesiyle uygun bir zeminde geliştirebilecek, danışma nitelikli bir kurul oluşturulmalıdır. Bu kurulda, her biri bir ocağı temsilen gelen 12 Dede, Bektaşiliğin düşünsel kaynaklarını hakkıyla bilen bilim adamları, Alevi özünü dinsel çarpıtmaya boğmadan yaymakta olan ünlü halk ozanları, Hacı Bektaş soyu Çelebilerin başıyla birlikte yer almalıdır. Bu kurul düşünsel ve örgütsel konularda topluma raporlar, öneriler sunmalıdır.

Alevi toplumunun, Türkiye'de karşı karşıya olduğu sorunlarla savaşmak işçi sınıfının temel görevleri arasındadır. Alevilik sorunu, bir din sorunu değil, temel insan hakları ve demokrasi sorunudur.

[Başa git](#)

Ulusal ve dinsel azınlıkların hakları için savaş

Türkiye'de çok sayıda ulusal ve dinsel azınlık süregen baskı altında yaşamaktadır. Zor yoluyla Türkleştirme ve İslamlaştırma-Sünnileştirme bu baskının değişmez yönüdür.

Tüm ulusal ve dinsel azınlıkların kendi kültürlerini, dillerini geliştirme, dinsel inançlarını özgürce sürdürme haklarını, her çeşit azınlık haklarını savunmak komünistlerin görevidir. Sosyalizme açılan İDHD, dinsel ve ulusal azınlıkların haklarını da yaşama geçirecektir.

[Başa git](#)

4.8. Barışçı-bağımsız bir dış siyaset için

Emperyalizmin serüvenci siyasetinin önüne set çekmek, dünya halklarının geleceğini korumak için yürütülen barış savaşımı demokratik, anti-emperyalist, enternasyonalist bir savaşımdır.

Ülkemizde tekelci burjuvaziye karşı savaşım, emperyalizme karşı savaşla içiçedir. Devletin baskı araçları emperyalist sistemin bir bütün olarak çıkarlarını savunmaktadır. Bu sistemi oluşturan bağlardan askersel bağa karşı savaş, İDHD'ye yığınları hazırlayan genel demokratik bir savaşımdır. Ülkemizin kasırgalı siyasal ortamında barış savaşımı ile devrim savaşımı arasındaki bağ, ileri kapitalist ülkelerde olduğundan daha somuttur.

Yığınların barış istemini devrim hedefiyle bağlamak, kalıcı barışın ancak dünya devriminin utkusıyla sağlanabileceğini göstermek, haklı savaş ayrımını yapmak komünistlerin görevidir.

[Başa git](#)

Yayılmacı eğilimlerin dünya siyasetlerine egemen olmaya başlaması, Türkiye'de barış savaşımının önemini arttırmaktadır.

Türkiye Komünist Partisi:

1. Burjuvazinin, sosyal-şövenistlerin ve sosyal-pasifistlerin demagojilerini sergiler,
2. İlhaklara karşıdır, ulusların ayrılma hakkı dahil tüm hakların kabulü için çalışır,
3. Gerçek demokratik ve kalıcı barışı devrimlerde arar.

[Başa git](#)

4.9. Çevre sorunları

Kapitalist üretim teknolojiyi geliştirir, farklı süreçleri bir toplumsal bütün halinde biraraya getirir ama bunları ancak tüm zenginliklerin orijinal kaynaklarını-toprağı ve işçiyi kemirerek yapar.

Kapitalizmin üretim anarşisinden, aşırı kâr güdüsünden, eşitsiz gelişmesinden büyüyerek bugün “çevre sorunları” olarak karşımıza çıkan sorunlar, başta işçi sınıfı olmak üzere halkın, tüm canlıların yaşamını tehdit ediyor.

Ozon tabakasının delinmesi, “sera” etkisi, asit yağmuru gibi tüm insanlığı acil olarak ilgilendiren sorunlar, ekonominin dünya çapında merkezi ve planlı olarak örgütlenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu yakıcı sorunlar, bireyciliğin ve onun türevi ulusçuluğun gericiliğini ortaya sermekte ve insanlığı ya yok oluş ya komünizm seçeneğine getirmektedir.

Durumdan doğrudan etkilenenler sorunların bilincine vardıkça tepki artıyor, çevre sorunları alanında da sınıf savaşımı yükseliyor. Kâr için çevreyi kirleten burjuvazi, bu tepki karşısında bazı göstermelik önlemler almaya çalışırken, cazip bir pazar durumuna getirdiği çevre endüstrisiyle de kârlarına kâr katıyor.

Çevre sorunları bugün Türkiye'de birçok emperyalist ülkeden daha vahim boyutlardadır. Denizler, nehirler, göller, toprak fabrika atıkları nedeniyle renk değiştirdi. Buralarda yaşayan canlıların nesli şimdiden tükenmeye başladı. İçme ve kullanma sularına karışan fabrika atıkları insan sağlığını doğrudan etkiliyor.

Ülkemizde çevre sorunları en başta işçi sınıfının sorunu, önemi giderek artan bir demokratik savaşım odağıdır.

Komünistler çevre sorunlarının çözümünü devrime ertelemezler. Bu sorunların kapitalizm altında kaderinin ya ihmal edilmek, ertelenmek, “çözümleirken” başka bir şekilde yeniden üretilmek ya da hiç çözümlenmemek olduğunu, kapitalizmin somut pratiği temelinde sergilerler.

Çevre sorunlarının kalıcı çözümüne giden yol, bir yanda işçi sınıfının enternasyonal savaşımıyla, öte yanda işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın iş ve yaşam koşullarını iyileştirme savaşımıyla doğrudan bağlıdır.

En başta insan sağlığı olmak üzere, işçi sınıfı ve emekçi halkın doğal çevresini koruma savaşımı, komünist partisinin ve sendikal hareketin acil görevlerindedir. Bu çerçevede en acil olarak,

- * Enerji sektörü planlamaya tabi ve halkın denetiminde olmalıdır.
- * Yerel, yenilenebilir ve temiz enerji kaynaklarına yönelinmelidir.
- * Su havzaları çevresinde fabrika ya da santral kurulması söz konusu olduğunda, yöre halkının geçim kaynaklarına, doğal, tarihsel ve kültürel değerlere zarar vermemesi güvence altına alınmalıdır.
- * Nükleer enerji tesisleri kurulmamalıdır.
- * Başta gelen nedeni özel çıkar ve kâr güdüsü olan erozyon ve çölleşmenin önüne geçilmesi için gereken tüm önlemler alınmalıdır.
- * Zehirli atık ve geri döndürülemez olumsuz etkiler bırakan madencilik yasaklanmalıdır.
- * Çöplerdeki katı atıklar değerlendirilerek yeniden kullanıma sokulmalıdır.

[Başa git](#)

4.10. İleri demokratik anayasa

Devrim sorunu nasıl demokrasi sorunu ise, demokrasi sorunu da başta devrim sorunudur.

Anayasa, devletin ve siyasal yaşamın örgütleniş biçiminin belgesidir. Demokratik anayasa devrimle *doğrudan* bağlıdır.

[Başa git](#)

Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi

1. Devlette üstün güç, halkın seçeceği ve her an geri çağırabileceği temsilcilerden oluşan halk meclisinde olacaktır.
2. Yetkin merkezi otorite ve bunun yanında yerel organlara geniş özerklik yaratılacaktır. Bu özerkliği güvence altına alacak maddi kaynak, personel vb. sağlanacaktır.
3. Üst düzeyde devlet görevlileri (yönetim, yargı, eğitim) seçimle göreve gelecekler ve seçmenler bunları her an geri çağırma hakkına sahip olacaklardır.
4. En yüksek devlet memurunun aylığı nitelikli işçinin aylığını geçmeyecektir.
5. Mahkemelerde halk temsilcilerinin yer alması, yargılamada jüri sistemi getirilecektir.
6. Ordu dağıtılıp yeni halk ordusu kurulacaktır. Yeni halk ordusunun halktan soyutlanmaması, halkın dışında bir güç olmaması için önlem alınacaktır.
7. Herkesin silah taşıma hakkını yaşama geçirir biçimde halk milisi örgütlenmesi sağlanacaktır. Silah üretimi ve dağıtımını proletaryanın bilgisi ve denetimi altında olacaktır. Ordu cephaneliklerinin tümü işçi kolektiflerinin bekçiliğine devredilecek, fabrika ve işyerlerindeki işçi kolektifleri tahrip gücü yüksek modern silahlara sahip olacaktır.
8. Devletin tüm üye uluslarının özgürce ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkı tanınacaktır.
9. Resmi dil kavramı kaldırılacak ve herkese kendi dilinde konuşma, yayın ve eğitim hakkı sağlanacaktır.
10. Ülke bütününe ilgilendiren çok önemli kararlarda halk oyuna başvurulacaktır.
11. Devlet işleyişinde açıklık ilkesi güvence altına alınacaktır.

[Başa git](#)

Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi

1. *Çok partili sistemi kabul.* TKP ileri demokratik halk demokrasisinde ve sosyalizmde çeşitli sınıfların, katmanların ve farklı çıkarların varlığı ve hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşmalar olabileceği nedeniyle çok partili sistemi kabul eder.
2. Çok partili sistemin doğal sonucu olarak:
 - a) Devrim devletinin *demokratik düzenine karşı çıkmayan* tüm partilere serbest çalışma hakkı verilecektir.
 - b) Her partiye toplumda sağladığı destek oranında basında, televizyonda, radyoda yer sağlanacaktır.
 - c) Seçimlerde halkın iradesine tam saygı gösterilecektir.

3. Seçim sistemi, tek dereceli seçim, eşit genel oy hakkı (mahpuslar ve silah altındakiler dahil), parti sistemine dayalı nispi temsil, gizli oylama açık sayım ve her an geri çağırma hakkı ilkelerini içerecektir.
4. Devlet dışı toplumsal örgütlenmelerin gelişmesi için somut özendiriciler geliştirilecektir. Örneğin derneklere devlet yardım edecek, toplantı yeri, yayın olanağı sağlayacaktır.
5. Demokrasi sürekli karar oluşturma demektir. Toplumda her konuda serbest tartışmaya olanak tanımak, azınlık görüşlerin çoğunluk haline gelebilmesinin olanaklarını yaratmak için, belli oranda destek bulmuş her görüşe devlet basımevlerinde görüşlerini basma ve yayma hakkı tanınacaktır.
6. Toplumsal ve siyasal yaşamda *açıklık* ilkesi güvence altına alınacaktır.
7. Kişi ve konut dokunulmazlığı, özel yaşamın özelliği güvence altına alınacaktır.
8. Düşünce ve inanç suçu kavramı kaldırılacak, düşünce, söz, basın, toplanma özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlükler güvence altına alınacaktır.
9. Ölüm cezası ve insan onuruyla bağdaşmayan tüm cezalar kaldırılacak, işkence en ağır biçimde cezalandırılacaktır.
10. Ülke içinde ve dışına gezi ve yerleşme özgürlüğü güvence altına alınacaktır.
11. Kişisel ve kurumsal dinsel inanç ve ibadet özgürlüğü, devletin laikliği güvence altına alınacaktır. Devrim devleti dinsel kurum ve derneklere, camilere hiçbir parasal, maddi yardım yapmayacaktır. Bu kurumlar gelirlerini kendi sorunları olarak çözümleneceklerdir.
12. Halkın egemenliğini yokeden ya da sınırlayan tüm uluslararası antlaşmalar yırtılacak, bu nitelikteki örgütlenmelerden çıkılacaktır.
13. Devrimden sonra işçi sınıfının ve halkın yararına imzalanacak antlaşmaların, girilecek örgütlenmelerin halkın oyuna sunulmasıyla bağlayıcılık kazanması ve belirli aralarla yeniden halk oyuna sunulması, dolayısıyla “gizli” anlaşmaların olmaması sağlanacaktır.

[Başa git](#)

4.11. Genel ekonomik önlemler

1. Yerli ve yabancı bankalar devletleştirilecektir.
2. Tüm yerli ve yabancı tekeller bir sıra içinde devletleştirilecektir.
3. Sigortacılık, toptan ticaret, dış ticaret, madenler ve maden çıkarma endüstrisi, enerji üretim endüstrisi devletleştirilecektir.
4. Tüm haberleşme ve ulaşım devletin elinde adım adım merkezileştirilecektir.

5. Tüm topraklar üzerinde özel mülkiyet kaldırılacak, büyük kapitalist çiftlikler devletçe işletilecek, geri kalan topraklar isteyen tarım emekçisine ve tarım kolektiflerine gereksinimi oranında kullanım hakkıyla dağıtılacaktır.
6. Sendikalara, işçi komitelerine işletmelerin tüm çalışanlarını denetleme yetkisi verilecektir.
7. Sendikaların, ekonominin örgütlenmesi ve denetimindeki yetki ve sorumluluklarının giderek artması güvence altına alınacaktır.
8. Önceden belirlenen bir plan içinde devletin elindeki ekonomik işletmeler ve makinalar arttırılacak ve işlenmeyen topraklar üretime açılacaktır.
9. Yükseldikçe artan oranda gelir vergisi getirilecektir.
10. Miras hakkı sınırlandırılacaktır.
11. Sağlığı elverişsizler ve emekliler dışında herkes için çalışma zorunluluğu konacaktır.
12. Ticaret gizliliği kaldırılacaktır.
13. Çek ve kredi kartıyla ödeme yaygınlaştırılacak, özellikle varlıklılar için yasal zorunluluk durumuna getirilecektir.
14. Devrim devletinin demokratik düzenine başkaldıranların tüm mallarına el konacaktır.
15. Küçük üreticinin kooperatifleşmesi, özellikle üretim kooperatifleri kurması özendirilecek, küçük üreticiye en uygun koşullarda kredi olanakları hızlı ve yaygın biçimde sağlanacaktır.
16. Önceden belirlenen bir plan içinde tarım ile yapım endüstrisi entegre edilecektir.

[Başa git](#)

4.12. Demokrasi savaşımının ve ileri demokratik halk devrimi programının mantığı

Komünist partisi, demokratik savaşımı devrim savaşımına *bağımlı* kılar, demokratik hedefleri devrim hedefini akılda tutarak öne sürer.

Siyasal demokrasinin *tüm* önemli istemlerinin kapitalizm altında kaderi uygulanmamak, ya da eksik uygulanmaktır. Komünistler bu gerçekten kalkarak demokratik istemleri kapitalist düzenin verebileceği düzey ile sınırlamak yerine bu gerçeği, demokrasi savaşımını devrim hedefine *bağımlı kılmanın* somut tabanı olarak görürler. Demokratik istemleri reformcu değil devrimci biçimde, *burjuva legalitesinin sınırlarını yıkıcı biçimde* öne sürerler. Böylece, yığınları hedefi burjuvaziye alaşağı edip mülksüzleştirmek olan savaşa gitgide daha kararlı ve geniş olarak çekerler. Devrimin sonucunda uygulanması gereken program İDHD'nin devrimci demokratik dönüşümleridir. Bu program ekonomik-toplumsal-siyasal açılardan ana düşmanın belini kırmada ilk adım, halk sınıflarının devrimci birliğini kurma ve korumada en geniş çerçeve ve sosyalizme ilerlemede dev bir sıçramadır. Siyasal devrim iktidar sorunudur, toplumsal devrim-sosyalizm ise asıl olarak dünyasal, uzun ve tedrici bir süreçtir.

Toplumsal devrimin uzun bir süreç olmasının nedeni, üretim araçları üzerinden özel mülkiyetin bir hamlede kaldırılamamasıdır. Bunu yapabilmek için, üretken güçleri ortak mülkiyeti olanaklı kılan bir düzeye çıkarmak gerekir ki, bu zaman işidir. Proleter devrimi toplumu *yavaş* bir süreçle değiştirecek ve özel mülkiyeti, ortak mülkiyete olanak veren üretken güçleri geliştirdiği oranda ortadan kaldıracaktır.

Proletarya hegemonyasında gerçekleşecek İDHD en başta demokratik bir anayasayı, demokratik devleti ve böylelikle *dolaylı* yoldan proletaryanın siyasi egemenliğini getirecek, toplumu demokratikleştirecektir.

Demokrasi ise, üretken güçlerinin gelişme düzeyinin elverdiği ölçüde giderek genişleyen biçimde özel mülkiyeti kaldıran, emekçilerin yaşam ve çalışma araçlarını sağlama alan önlemleri uygulamaya koymanın aracı olarak kullanılmazsa, işçi sınıfının bir işine yaramaz.

Doğal olarak programdaki önlemlerin tümü bir anda uygulanamaz. Ancak her zaman biri ötekine yolu açacaktır. Özel mülkiyete ilk saldırı ardından proletarya daha ileri gitmek, tüm sermayeyi, tüm üretimi ve değişimi, devletin elinde giderek daha fazla yoğunlaştırmak durumunda olacaktır. Bu önlemler adım adım, üretici güçlerin gelişmesi oranında gerçekleştirilecektir.

Böylece, proletarya siyasi üstünlüğünü kullanarak sermayeyi burjuvaziden *derece derece* söküp alacak, tüm üretim araçlarını devletin elinde merkezileştirecek ve üretim güçlerini en hızlı biçimde geliştirecektir. Bu nedenle bu önlemler, ekonomik olarak yetersiz gibi görünen, fakat kavranın gelişimi içinde eski toplum düzenine yeni saldırılar gerektiren, üretim biçimini tümüyle devrimcileştirmede kaçınılmaz önlemlerdir.

[Başa git](#)

5. Sosyalizm ve komünizm

Üretken güçler her zaman en önemli dinamiktir. Üretim ilişkileri ancak, kendilerinin maddi temeli olan üretken güçlerle birlikte bir anlam taşırlar. Böyle olduğu için de, üretken güçler özünde üretim ilişkisi demektir.

Komünist sosyo-ekonomik formasyon, sosyalizm ve komünizm olarak alt ve üst aşamalara ayrılır. Komünizmin alt ve üst aşamalarını belirleyen temel farklılık, üretken güçlerdeki farklılıktır. Komünist üretim biçiminde neden sosyalizm diye bir alt aşamaya gerek olduğu sorusunun yanıtı da burada yatar.

[Başa git](#)

5.1. Komünizmin Alt Aşaması: Sosyalizm

Komünizmin iki aşaması, üretken güçlerin çok yüksek bir gelişmesi temelinde, asıl olarak, toplumdaki üretken güçlerin ve dolayısıyla üretim örgütlenmesinin niteliğiyle, üreticilerin gelişme düzeyiyle ve bunların sonucu olarak, bireysel tüketim araçlarının dağıtım biçimiyle birbirinden ayrılır.

Kapitalizmin varabileceği en yüksek aşamada da komünizmin üst aşamasını sağlayacak üretken güçlere dünya çapında varılamaz. (Çünkü insan emeğini tümüyle dışlayan bir üretimde sömürü ortadan kalkar.) Bunu yaratacak bir ara dönüşüm aşaması, sosyalizm aşaması gerekir.

Sosyalizm özünde, “kendi temelleri üzerinde değil, kapitalizmden çıktığı biçimiyle,” kapitalizmden devraldığı üretken güçler temelinde işleyen komünizmdir. Bu durum sosyalizme, kapitalizmden ekonomik, moral ve entellektüel bir dizi kalıntı ve zaaf taşır.

[Başa git](#)

Sosyalizm sınıfsız toplumdur

Komünist toplumun alt aşaması olan sosyalist toplum da sınıfsız bir toplumdur.

Sınıflar, sömürü ilişkisi içinde vardır. Sömürünün olmadığı yerde sınıflar da olmaz. Sosyalizmde sömürü yoktur, sınıflar da yoktur. Sömürünün ve onu yaratan özel mülkiyetin ortadan kalkışı, üretken güçlerde bunu yaratabilecek bir gelişmeyle, o büyük toplumsal ilerleyişle bağlanmadan ele alınırsa, bir kararla özel mülkiyet ve sömürü “kaldırılabilir.” Ancak, zamanı gelmediği için kalkmaz, yeni biçimler ve görüntüler altında varlıklarını sürdürürler.

Kapitalizmin temel üretim ilişkisi, ücretli emek üstüne kurulu sömürü ilişkisidir. Kapitalizm, emekçinin üretim araçlarından ayrılmasıyla karakterize olur. Kapitalizm, üretim araçlarının sahipliğinin hukuksal biçimleri açısından, teknolojik devrimlere bağlı olarak bir dizi dönüşümler geçirebilir, emek sürecinin örgütlenmesinde devrimler görebilir. Bunların sonucunda tüm meslek ve dolayısıyla eğitim sistemi ve emekçilerin emek pazarıyla ilişkileri değişebilir. Tüm bu değişimler, temel üretim ilişkisinin, yani kapitalist ücret işçiliğinin, tarih içindeki gelişmesinden başka birşey değildir.

Sosyalizm ise, “üretim araçlarının ortak kullanımına” dayalı bir toplumdur. Komünizmle arasındaki temel fark, üretken güçlerin henüz kapitalizmden devralınanlar olmasıdır. Dolayısıyla, üretim, “herkese gereksinimi kadar” ilkesini yaşama geçirebilecek düzeyde değildir ve bu nedenle “hak” kavramı, “verdiğin kadarını alma” ilkesi geçerlidir. Herkesin ancak topluma verdiği kadar almaya hakkı vardır. Ve ancak o kadarına (daha fazlasına değil) hakkı olacağı için de, bu kısıtlayıcı bir haktır. Hak, katkıya bağlanmıştır. Bu kısıtlamanın aşılması emek üretkenliğinin yükselmesine, dolayısıyla üretimin daha az zamanda daha iyi ve daha çok yapılmasına bağlıdır. Dolayısıyla, hak ve hukuk sosyalizmde de işçinin üretim araçlarıyla ve emeğinin sonuçlarıyla ilişkisini düzenlemektedir. Ancak o da sınıfsız bir toplumdur.

Sınıflar sosyalizm aşamasında kalkar ve olgun sosyalizm sınıfsız bir toplumdur ama bu bir anlamda *nominal* bir sınıfsızlıktır. Sınıfların yalnızca üretim araçları karşısında eşitlenmesidir. Ancak bu eşitlenme henüz büyük ölçüde kapitalizmden devralınan üretken güçler temelindedir. (Unutmayalım ki, insan en önemli üretken güçtür.) Dolayısıyla, *işbölümü*, emeğin içeriğindeki farklılıklar, kafa/kol emeği çelişkisi ve nitelik farkları ve çeşitli toplumsal katmanlar (örneğin bürokrasi ve aydınlar) hâlâ sürmektedir. Tüm bu eşitsizliklerin yok olması anlamında, türdeş topluma ancak komünizm aşamasında varılacaktır.

Sosyalist toplum sınıfsız toplumdur ama henüz **türdeş**, eşitsizliğin tümüyle ortadan kalktığı bir toplum değildir. Sosyalizm, maddi temelleri ortadan kalktığı ölçüde, her türlü eşitsizliğin yok olma sürecinde olduğu bir toplumdur.

Tarihsel olarak işbölümünün, artık-ürünün ve üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin belirmesiyle ortaya çıkan sınıfların tanımında mülkiyet önemli bir yer tutar. Ama kendi başına bir ölçüt değil, bir türevidir. Tek başına ele alındığında mülkiyet hukuksal bir sorundur ve bir yasa ile kaldırılabilir ya da kurulabilir. Öyleyse, üretim aracı sahipliğini toplumsal işbölümünden kopararak sınıfı anlayamayız. Tarihsel olarak ve her yaşanan an sınıfı durmaksızın üreten toplumsal işbölümüdür.

İşbölümü yok olmadan kır ve kent arasındaki çelişki, en önemlisi kafa ve kol emeği arasındaki çelişki yok olmaz, devlet ve bürokrasisi ortadan kalkmaz, türdeş topluma varılamaz.

[Başa git](#)

Sosyalizm meta üretimi olmayan toplumdur

En ileri kapitalist ülkede bile sosyalizme geçiş, belli bir dönüşüm gerektirir. Bu dönüşüm dönemini bir yana bırakacak olursak, sosyalizmde meta üretimi yoktur. Sosyalist aşamada emekçi, emeği karşılığında para şeklinde bir ücret değil, şu kadar iş yaptığını gösteren bir kupon alacak ve bu kuponla stoklardan çalışmasına eşit miktarda tüketim maddeleri çekecektir. Bu kupon **para değildir**, çünkü dolaşıma girmez, alınıp satılmaz. Dolayısıyla, sosyalist toplumda meta, değer, para ve fiyat ve ücret olmayacaktır. Çünkü, “üretim araçlarının toplumsal mülkiyet altına alınması ile meta üretimi son bulur.”

Meta, toplumsal işbölümünün varlığını ve bunun sonucu olarak da ekonomik süreçlerin bilinçli bir düzenleyicisinin yokluğunu varsayar. İşgücünün serbestçe alınıp satılması üzerine kurulu bir sistemin parçası olan meta, sosyalizmde var olamaz.

Toplumsallaşmış üretimde ücretli emek yoktur. Ücretli emek olmadığı için de kapitaliste satılan işgücünün fiyatı olarak ücretler de yok olur. Sosyalizmde “işçi,” ücret değil, toplumsal pay alır. Aynı şekilde **kâr** ve **artık değer** kategorileri de yok olur.

Sosyalizmin Başlangıç Döneminde Meta İlişkileri: Meta-para ilişkilerine sosyalizmin ilk dönemlerindeki nesnel gereksinim, sosyalizmin kapitalizmden devraldığı temel üzerinde geliştiği gerçeğinden kaynaklanır.

Bu dönemde, tüm özel mülkiyet kalıntıları tamamen yok edilene dek, maddesel ve ruhsal zenginliklerde bolluk düzeyine erişilene dek, kendiliğinden işleyen süreçler, özellikle emeğin dağılımı ve harcanan emek miktarı üzerindeki denetimin zayıflığında kendilerini belli ederler. Bu da emeğin toplumsal olarak zorunlu ortalama emek zamanı ile ölçülmesini son derece zorlaştırır.

Meta-para ilişkileri sosyalizmle uzlaşmaz, bu nedenle işleme alanı kısa sürede daraltılmak durumundadır. Bunu yapabilmek ise, ülkenin gelişme düzeyine bağlıdır.

Sosyalizme geçiş döneminde, daha doğrusu henüz sosyalizm olmayan dönemde, meta üretimi sürer. Eşyalar, merkezi plana göre meta olarak üretilir ve para karşılığı değişim yoluyla tüketime girer. Ekonomik özendiriciler, ekonomik muhasebe, para, kredi, ticaret gibi unsurlar meta üretiminin unsurlarıdır.

Sosyalizme geçiş döneminde üretken güçleri hızla geliştirme ve sistemi kendine uygun temeller üzerinde üretme görevi, meta ilişkilerinden devlet sektörü içinde de yararlanmayı zorunlu kılar. Devlet işletmelerinin kâr-zarar ilkesine göre çalışması bunu anlatır.

Sosyalizme geçiş döneminde değer yasası işler. retken güçlerin göreli az gelişmişliği ve ekonominin henüz yetersiz içiçe geçmişliği nedeniyle, çalışma ancak değer yasası yoluyla ölçülebilir. Değer yasası olmazsa, bu aşamada mallar arasındaki değişim oranı bulunamaz.

Değer yasası, tüm öğeleriyle birlikte, toplumsal emek doğrudan harcanan emek zamanı ile ölçüldüğü zaman ortadan kalkar.

[Başa git](#)

Sosyalizm komünizme dönüşüm toplumdur

“Sosyalizm” diye, tarihte kendine özgü bağımsız yer tutan bir toplumsal-ekonomik yapı, bir üretim biçimi yoktur. Dolayısıyla sosyalizm ancak bir dönüşüm süreci olarak, komünizme referans verilerek tanımlanabilir.

Sosyalizm, her çeşit özelliğiyle yaşanacak, “bitirilecek” ve bir sonrakine geçilecek bir “aşama” değildir. Sosyalizmden komünizme geçiş, sürekli ilerleyen ve genişleyen bir dönüşümdür.

Sosyalizm, içinde kapitalist toplumun kalıntılarını taşıyan komünizmdir. Komünizmin ilk aşamasının, *devletin varlığında* temsil olan kapitalist toplumdaki devraldığı kalıntılar  yönde ele alınabilir.

Birincisi, her zaman bir baskı aracı olan devletin varlığının kendisi kapitalist toplumdaki bir kalıntıdır.

İkincisi, kapitalist toplumun kalıntıları bir de, devletin temsil ettiği kafa/kol emeği ayrımıyla belirlenir. Aydınlar, siyasal kadrolar, yöneticiler vb. Bu kesimler komünizme dek ortadan kalkmayacaktır.

Üçüncüsü, retim araçları üzerindeki devlet mülkiyeti bile sosyalizmde kapitalizmle komünizmin öğelerinin birlikte var olduğunu anlatır. Devlet mülkiyeti, proletarya devleti aşamasının belirleyici, en tutarlı, komünizme en hızlı dönüşümü sağlayan mülkiyet biçimidir. Ancak kendisi komünizmin değil, kapitalizmin bir ögesidir. Komünizmin “mülkiyet” biçimi, devlet mülkiyeti değil, tüm bireylerinin üretken emek içine girdiği, toplu üreticilerin ortak mülkiyetidir.

Mülkiyetin kapitalist karakterini tamamıyla yitirmesi, ya da daha doğru bir deyişle mülkiyetin yok olması, ancak işbölümünün ortadan kalkması, yani tüm insanların üretken emek içine girmesi ile, devletin ortadan kalkmasıyla tamamlanacaktır.

Devlet mülkiyeti, tüm halkın ortak mülkiyetine, komünizme geçişte proletaryanın kapitalizmden alarak kullandığı mülkiyet biçimidir. Tam da bu nedenle, gerileyen kapitalizmle ilerleyen komünizmin kavgasını temsil eder.

Bu kavganın uçları nelerdir? Devlet mülkiyeti sosyalizmde tüm halkın mülkiyetini temsil eder. Ama temsil eder, kendisi değildir. Bu nedenle, işgücü ile üretim araçları arasındaki ayrılığı tam

anlamıyla ortadan kaldırmamıştır. İşçi, üretim araçlarının mülkiyetini, kendi adına kullanması için devletine vermiştir.

Zaten toplumun üzerinde bir kurum olan devlet bürokratikleşirse, işçi sınıfından uzaklaşır, o ölçüde işgücü ile üretim araçlarının bütünleşmesi nominalleşir, kağıt üzerinde kalır. Bu, kavganın eskiye dönük ucudur. Önlemi, rıza demokrasisi değil, yığınların aktif demokrasisi yoluyla, işçi sınıfıyla devletin bütünleşmesini giderek derinleştirmektir.

Sosyalizmde bu bütünleşmenin nesnel temeli vardır. Üretim araçlarının proletarya diktatörlüğünün mülkiyetine girmesi tarihte ilk kez yığınlarla devlet arasındaki uçurumu kapatma olanağı sağlamıştır. Emek alanıyla siyaset alanını birbirine bağlamıştır. Daha da öte, devletin yok olup gitmesi siyasal sorunuyla, işbölümünün kaldırılması ekonomik sorununu birbirine bağlamıştır. Bu da kavganın ileriye, komünizme dönük ucudur.

Bu söylenenlerden temel bir sonuç çıkar: Toplumsal yaşamın demokratikleşmesi, halkın demokratik pratiğinin genişlemesi, sosyalizmin, yani proletarya devletin komünizme, yani devletsiz topluma geçebilmesinin en önemli koşullarından biridir.

[Başa git](#)

Tek Ülkede Sosyalizm Olmaz

Sosyalizmin kapitalizmin yerini bir **dünya devrimiyle** alacağı, tek bir ülkenin sınırları içinde komünizmin de, sosyalizmin de kurulamayacağı düşüncesi, Marksizmin temel hükmüdür.

Sosyalist devrim ulusal bir devrim olmayacaktır. Çünkü kapitalizm, proletaryayı, görevi *insanlığı* özgürleştirmek olan *uluslararası* bir sınıf yapmıştır. Sosyalizm mücadelesinin uluslararası karakteri, kapitalizmin doğasından kaynaklanır. Sosyalist devrim, ancak bir dünya devrimi olarak gerçekleşebilir. Sosyalizm ancak ileri kapitalist ülkelerin tümünde ya da çoğunluğunda aşağı yukarı eş zamanlı bir devrimle zafere ulaşabilir.

Bunun *iki önemli nedeni* vardır. Birincisi, yalnızca ileri kapitalist ülkeler sosyalizm için maddi koşulların belirli düzeyde olgunlaştığı ülkelerdir. Bu ülkelerin ekonomileri büyük ölçüde iç içe geçmiş, birbirine bağlanmış, birbirine bağımlılaşmıştır. Bu nedenle, bu ülkelerin birisinde ortaya çıkacak devrimci bir gelişme, tüm öteki ülkeleri derinden etkileyecek, o ekonomileri de içinden çıkılmaz bir krize sürükleyecektir. İkincisi, burjuvazinin uluslararası karakteri düşünüldüğünde, devrim eğer yalnızca bir ülkede iktidarı ele geçirirse, yeni devrimlerle beslenmeden uzun süre yaşayamayacağı kesindir. Tek ülkede komünizm değil, sosyalizm de olanaklı değildir.

Bu demek değildir ki, tek tek ülkelerde devrim olmaz ve bayrağına sosyalizmi yazmaz, proletarya diktatörlüğünü kurmaz ve sosyalizme doğru adımlar atmaz. Bunların hepsi olur. Ama bunlar sosyalizm değildir.

Birincisi, yalnızca komünizm değil, sosyalizm de, meta üretimi ve değişiminin yok olacağı bir toplumdur. Öte yanda, dünyada hiçbir ülke dış ticaret yapmadan yaşayamaz. Kapitalizmin egemen olduğu bir dünyada, ülke içinde sosyalizm, dışarıyla dış ticaret! Ülke içinde meta üretimi ve değişimi yok, para kullanımdan kalkmış ama dışarıdan mal alıyor, dışarıya mal satıyor! Dışarıyla her ilişki, ülke içindeki düzeni dinamitler. Demek ki, tek ülkede sosyalizme doğru yürünebilir, bazı alanlarda sosyalist dönüşümler gerçekleştirilebilir ama gerçek anlamda sosyalizm kurulamaz.

Dolayısıyla, **komünizmin ilk aşaması olan sosyalizm de dünya-tarihseldir**. Başka bir deyişle, tek ülkede sosyalizm olamaz.

[Başa git](#)

Sosyalist devlet proletarya diktatörlüğüdür

Sosyalizmin (komünizmin alt aşamasının), içinde kapitalist toplumun kalıntılarını taşıyan komünizm oluşunun başta gelen göstergesi, bu dönemde devletin varlığıdır.

Proletarya diktatörlüğü (sosyalist devlet) iktidarı ele alışı belirlenmiş bir yolun dayattığı bir sorun değil, devlet olmaktan gelen gerçekliktir.

Devletin baskı rolü, kapitalist sınıfın ya da sınıfların varlığıyla değil, işbölümünün varlığıyla bağlıdır.

Bireyler arası ilişkilerin toplumsal işbölümü yoluyla maddeleşmiş ilişkiler durumunu alması ve bunların düzenlenmesi, baskı gerektirmesi ancak bireylerin yeniden maddesel güçleri ve ilişkileri kendi egemenlikleri altına almaları ve işbölümünü ortadan kaldırmalarıyla ortadan kalkacaktır.

Toplumsal işbölümü sürdükçe, çalışma yaşamının başta gelen zevki durumuna gelmedikçe, devlete (baskı rolüne) gereksinim vardır. Hukuk, iş yasaları, mahkemeler, çalışma disiplini, çalışma zorunluluğu, vb., zora dayalı emek demektir. Hak kavramının sürmesi bu zoru anlatır.

Devlet yalnızca düşman sınıflara karşı değil, topluma, toplumun tüm bireyelerine karşı bir soyutlamadır. Kendine egemen olan sınıfın bireyelerine karşı da zorlamayı temsil eder.

Proletarya diktatörlüğü işçi sınıfının kendi devletini kurmasından komünizmin üst aşamasına dek uzanan süreyi kapsar. Bu sürede kendi içinde değişimlere uğrar, ülke içi ve dışında sınıf savaşının gelişmesine bağlı olarak işlevleri değişir.

Dünya proletarya diktatörlüğü, sosyalizmin her alanda emperyalizme üstün geldiği, geri dönüşsüz egemenlik anıdır. Tam da bu nedenle, bu aşamadan önce hiçbir ülkede devlet ortadan kalkmaz.

[Başa git](#)

5.2. Sınıfsız Toplum - Komünizm

Sosyalizmle komünizm arasındaki temel fark, üretken güç farkıdır ama devlet işletmeleri üzerine kurulu bir üretim örgütlenmesiyle, üretim araçlarının tüm topluma ait olması üzerine kurulu bir üretim örgütlenmesi aynı değildir. Emeğe göre dağıtım üstüne kurulu bir ekonominin örgütlenmesiyle, gereksinimlere göre dağıtım üstüne kurulu bir ekonominin örgütlenmesi aynı değildir. Devlet ekonomisiyle, devletsiz bir ekonomi, kendi kendini yöneten bir ekonomi aynı değildir.

Birinci çeşit örgütlenmeden ikincisine geçiş, başka maddi ve üretken koşullar yanı sıra, emekteki entellektüel ve yaratıcı içeriğin çok yönlü ve büyük bir artışını ister. Aynı zamanda, zenginliğin yaratılışının, çalışma zamanı ve harcanan emek miktarına daha az, çalışma zamanı içinde harekete geçirilen araçların gücüne daha fazla dayanmasını ister. “Ki bu araçların

etkinliği, bunları yapmak için gereken doğrudan çalışma zamanına değil, bilimin genel düzeyine ve teknolojinin ilerlemesine ya da bu bilimin üretimde kullanılmasına koşuttur.”

[Başa git](#)

5.3. Dünya Devrimi- Kesintisiz Devrim

Marksizmin kesintisiz devrim anlayışı, *siyasal devrimin* kapitalist sistem içindeki zayıf halka bir ülkede gerçekleşmesini; bu siyasal devrimin başta metropoller olmak üzere, kapitalist sistemi kısa sürede kapsamasını; bunun, zayıf halkadaki siyasal devrimi *toplumsal devrime* (sosyalizmi kurmaya) ilerletmesini; yeni sistemin dünyayı peşine takıp sosyalizme sürüklemesini; dünya sosyalizminin durmaksızın komünizme yürümesini, anlatır.

Bu söylenenlerde, üç temel fikir vardır: 1. Devrimin zayıf halkalardan başlayacağı, 2. Bu devrimin, kapitalizmin metropollerinde devrimi ateşleyeceği, 3. Buradan dünyaya yayılacağı ve zayıf halkadaki devrimi de sosyalizme ilerleteceği.

Dünya devrimi zayıf halkalardan başlayacaktır ama başarıyla tamamlanabilmesi, toplumsal devrim olabilmesi için metropolleri kucaklaması zorunludur. Hele günümüzde, emperyalizm dünyayı öyle bir sarmış, birbirine üretim düzeyinde öyle bağımlılaştırmıştır ki, başka türlüsü düşünülemez.

Dolayısıyla, eş zamanlı dünya devrimi anlayışı, tek ülkede başlayan ve yayılan devrim fikrini reddetmez. Tam tersine, kapitalizmin işleyişi içinde metropol ülkelerin kendi çelişkilerini öteki ülkelere, özellikle de orta kuşak ülkelerine ihraç ettiklerini, bu nedenle de, devrimlerin buralarda başlamasının daha olası olduğunu söyler. Ama bu, **dünya-tarihsel bir süreç olarak sosyalist devrimin başladığı anlamına gelmez.**

[Başa git](#)

Sosyalizmin Sonul Zaferi

Dünyada devrim yoluyla kurulan proletarya diktatörlükleri, ekonomik üstünlük temelinde yükselen dünya g dengesi sosyalizm lehine kesin olarak değişmeden, tek başlarına başarılı olamazlar. Bu proletarya “devlet”leri yalnızca kesimsel başarılardır. Ne zaman ki, dünyanın ekonomik-toplumsal ve siyasal ilişkiler ağı sosyalist ülkelerin lehine bir ağırlığa dönüşür, işte o zaman bu kesimsel değil kesin, bütünsel sonuç olur. Bu süreç, **dünya proletarya diktatörlüğünün oluşması** sürecidir.

Ancak ve ancak dünya proletarya diktatörlüğünün oluşması, **sosyalizmin sonul zaferi** anlamına gelir. Dünya proletarya diktatörlüğü, sosyalizmin her alanda emperyalizme üstün geldiği, geri dönüşsüz egemenlik anıdır. Tam da bu nedenle, dünya proletarya diktatörlüğü, dünyasal anlamda devletin giderek yok olup gitmesini getirecektir. Bu aşamadan önce hiçbir ülkede devletin kalkmasından söz edilemez.

Dünya proletarya diktatörlüğünün kurulması yeni bir tarihsel ağ açacaktır. Kapitalist-emperyalizmin bir sistem olarak ktğ, savaş tehlikesinin ekonomik kaynağının ortadan kalktığı, insanlığın bayrağına “herkese gereksinimi kadar” ilkesinin yazılmaya başlanacağı bir ağ. Ordular, silahlar, baskı aygıtları, emeğin zorunlu yapısı, sınırlar bu çağda kalkacaktır. retken güçler, kapitalizm altında kimsenin düşünemeyeceği boyutlarda gelişecektir. Çünkü

üretken güçlerin değerlendirilmesinde devlet sınırlarının egoist, kör engeli ortadan kalkacak, dünya ölçüsünde ekonomik yarar belirleyici olacaktır.

Türdeş topluma ancak bu aşamada, bu üretim güçleri temelinde ulaşılacak ve dünya KOMÜNİZME varacaktır.

[Başa git](#)

5.4. Sosyalist demokrasi

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi aktif yığın demokrasisidir.

Her devlet gibi proletarya diktatörlüğü de çok farklı biçimlerde örgütlenebilir. Proletarya devleti çoğunluğun devletidir, dolayısıyla içeriğinde en demokratik devlettir, ama biçiminde demokrasi de, çıplak diktatörlük de (geçici süreler için) olabilir.

Proletarya diktatörlüğü çoğunluğun çıkarlarını temsil eder. Demokrasi de çoğunluğun yönetimidir. Yaşanan ortama, partinin izleyeceği hatta vb. bağlı olarak içerikle biçim arası derece derece açılabilir. Proletarya devleti olma içeriğiyle, biçim olarak demokrasinin uygulanması arasında açıklığın ortaya çıkması, devletin proletaryanın girişimi dışına çıkması demektir. Uzmanlık dalı olmaya devam eden devlet işleyişinin proletaryanın yeterince ağırlığını koymadığı, aktif olarak katılmadığı bir biçimde yürümesi demektir. Bu bürokratik deformasyondur.

Sosyalizmde demokrasi, çoğunluğun yönetimi, en başta, emekçiyi çeşitli oyunlarla yönetimden uzak tutan ve onu ezmede araç olan burjuva devletini dağıtıp yerine proletarya devletini kurarak sağlanacaktır. Çoğunluğun devletini kurmak başlıbaşına dünyanın en demokratik kazanımıdır.

Ancak bununla bitmez. Amaç çoğunluk adına bir gurubun (bürokrasi) değil, çoğunluğun kendi yönetimi olduğu için, yalnız eski devlet bürokrasisini yoketmek için değil, yenisinin de halka karşı dönmesini engellemek için önlemler alınacaktır.

Bunların yanında, insanlık tarihinin kazanımları olan *tüm* demokratik haklar ve özgürlükler, hiçbir burjuva devletinin veremeyeceği ölçüde emekçi halka sağlanacaktır. Böylece çoğunluğun yönetimi olan demokrasi, her alanda *azınlık görüşlerin de çoğunluk haline gelebilmesinin* olanaklarını içinde taşıyacaktır.

Demokrasi yalnızca oy verme vb. gibi anlaşılabilir. *Demokrasi sürekli bir fikir oluşturma ve karar verme sürecidir.* Böyle olduğu için her alanda, her düzeyde geniş tartışma olanağı ister. Tartışma ortamını yaratamamış, farklı görüşlerin ortaya getirileceği platformları olmayan, açık tartışmayı kurumlaştıramamış bir demokrasi en iyi biçimiyle rıza demokrasisi olur. Oysa sosyalizmin gereği aktif yığın demokrasisidir.

Tutarlı bir demokrasi (çoğunluğun yönetimi), ezilen çoğunluğun erki olan proletarya diktatörlüğünü gerektirir. Ezilen çoğunluğun devleti olan proletarya diktatörlüğü de, çoğunluğun yönetimi demek olan demokrasiyi gerektirir. Bu nedenle, proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi *aktif yığın demokrasisidir.*

[Başa git](#)

Sosyalizmde demokrasi komünizme ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur

a) Sosyalizm, toplumsal farklılıklar temelinde, çatışmalı bir toplumdur. Demokrasi ise toplumsal çatışmanın daha özgür, daha açık, daha geniş örgütlenmesi demektir.

Sosyalist toplumda da, sınıfların ve katmanların çıkarları en yoğunlaşmış biçimiyle siyaset alanında belirlenir. Sosyalist devlet sınıf ve katmanların özel çıkarlarını siyasal alanda dikkate almak zorundadır. Bu ancak merkezi işleyişle, her düzeyde (örgütsel, bölgesel ya da toplumsal) *yığın girişimini* birleştirebilmekten geçer.

[Başa git](#)

b) Devlet mülkiyeti sosyalizmde tüm halkın mülkiyetini *temsil eder*, kendisi değildir. Bu nedenle işgücü ve üretim araçları arasında ayrılığı tam anlamıyla ortadan kaldırmaz. İşçi üretim araçlarının mülkiyetini kendi adına kullanması için devlete verir.

Zaten toplumun üzerinde bir kurum olan devlet bürokratikleşirse, işçi sınıfından uzaklaşırsa işgücü ile üretim araçlarının bütünleşmesi o ölçüde biçimselleşir.

Sosyalizmde toplumun ve üretimin örgütlenmesi ve yönetimi de hâlâ uzmanlık işidir. Üreten-yöneten ayrımı azalarak sürmektedir.

Devlete egemenlik sorunu, devletin **yönetilmesi** sorunundan farklıdır. Komünizme devrimci dönüşüm aşamasının önemli bir çelişkisi budur. İşçi sınıfı, devlete egemen olmuştur ama devleti **yönetmeye** hazır değildir. Onun adına bu işi yapacak bir kesimi (bürokrasi) kabul etmek zorundadır. Bunları ne derece denetleyebildiği onun komünizme ne denli ilerleyebileceğini belirleyecektir. Ne derece denetleyebildiği de demokrasinin ne denli uygulandığıyla, işçi sınıfı-devlet bütünleşmesinin ne denli derinleştiğiyle eş anlamlıdır.

[Başa git](#)

c) Sosyalizmde işgücü ile üretim araçlarının bütünleşmesinin nesnel temeli vardır. Üretim araçlarının proletarya diktatörlüğü mülkiyetine girmesi, tarihte ilk kez yığınlarla devlet arasındaki uçurumu kapatma olanağı sağlamıştır. Emek alanında, ekonomik gelişme de, siyaset alanında gelişme de artık birbirine doğrudan bağlanmıştır. Dolayısıyla ekonomi de, devlet de ilerleyebilmek için halkın aktif katılımına bakmaktadır.

Komünizmin ilk aşamasında demokrasinin giderek genişleyen biçimde uygulanması, halkın demokratik pratiğinin genişlemesi, sınıfsız ve devletsiz topluma yürüebilmesinin *zorunlu* koşuludur.

[Başa git](#)

5.5. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu ve sosyalist demokrasi

Her uygulama gibi sosyalist Türkiye de sosyalizmin evrensel özelliklerini ve toplumumuzun gelişiminden kaynaklanan özellikleri birlikte barındıracaktır.

Sosyalizm kapitalizmin geliştirdiği taban üstünde, ondan ileri bir aşamadır. Türkiye'de sosyalizmin kurulabilmesi için gerekli minimum taban vardır. Ancak yine de, gelişmiş-yaygın

retken gclere dayalı gerçek sosyalizmi kurmak uzun bir tarihsel süreç işidir, hem de bu süreç asıl olarak metropollerdeki devrime bağlıdır.

Türkiye'de özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, üretim ilişkilerini toplumda varolan üretken gclerin ancak bir *bölümüyle* uyumlu duruma getirecektir. O bölüm kapitalist makinalı üretim var olduğu alandır. Bu nedenle ve özellikle üretken gclerin en hızlı biçimde geliştirilmesine zaman tanımak için çeşitli kapitalist mülkiyet biçimlerinden yararlanılacaktır. Buna bağlı olarak, tekeller dışındaki özel işletmeler, uzun bir sürede ve adım adım devletleştirilecek, kollektifleştirme hareketi özellikle yavaş ve *gönüllü* yürütülecektir. Kapitalist ülkelerden egemenlik haklarımıza karışma oluşturmayan kredi kullanılacaktır.

Türkiye toplumu kendi içine kapatılmayacak, halkımızın tüm dünya ile doğrudan tanışması her yoldan teşvik edilecektir.

[Başa git](#)

Türkiye'de sosyalist demokrasi açısından kısa ve orta dönem farkları yanında *uzun dönem farklarını* da dikkate almak gerekir. Uzun dönem farkları, ancak kuşaklar boyu çalışma içinde kapatılabilecek farklardır. Bunlar azgelişmişlik-gelişmişlik farklarıdır.

Türkiye toplumunda demokratik yan çeşitli tarihsel-kültürel-ekonomik-toplumsal-uluslararası nedenlerle geride kalmıştır. Bu geri kalışın önemli bir göstergesi olarak sivil toplum cılızdır. Sivil toplum örgütlenmelerinin, devlet işlevlerinin ve toplumsal yaşamın *her alanında* giderek daha fazla yer tutması gerekir. Sosyalist demokrasi ancak böyle sağlanır, geliştirilir, haklar yığınların aktif katılımı-denetimiyle yaşama geçebilir.

Sivil toplum, ekonomik gelişme ve kültürel gelişme,  birlikte Türkiye'de proleter demokrasisini sosyalizme yakışan bir düzeye ulaştıracaktır.

Partinin, Türkiye toplumunun demokratik gelişmesinin bilinçle önünde yürümesi gerekir, çünkü demokrasi sosyalizmin, demokrasinin kendini yadsıyacağı sınıra dek genişletilmesi ise komünizme geçişin vazgeçilmez koşuludur.

Komünizm lke çapında büyük ölçekli üretim olabilen en yüksek merkeziliğini gerektirir ve varsayar. Ancak, sosyalist ekonominin gelişmesine paralel olarak merkezi otoritenin etkinliği, merkezileşme arttıka, tabanın etkinliği, demokrasi de artmak zorundadır. Tabanda yaratıcı eylem, yeni kamu yaşamının temel unsurudur. Canlı, yaratıcı sosyalizm, Türkiye halkının kendi ürünü olacaktır.

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi olan aktif yığın demokrasisi programımızın Türkiye'de ilk anda ne derece uygulanabileceği, devrim sırası ve sonrası koşullara bağlıdır. Ulaşmak istediğimiz budur. Tüm engelleri aşarak kuracağımız budur.

[Başa git](#)

6. Komünist partisi

TKP Türkiye işçi sınıfının nc örgütüdür

Türkiye Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan bir sınıf partisidir.

Komünist partisinin proletaryanın bir bütün olarak çıkarlarından öteye çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder.

[Başa git](#)

TKP tüm işçilerin partisidir

Komünistler her zaman proletaryanın en büyük, en güçlü, en merkezi birimlerde örgütlenmesinden yanadırlar. Aynı örgütlenmeyi zorunlu kılan nesnel koşullar yoksa, proletarya tek partide örgütlenir. Bu proletarya enternasyonalizminin gereğidir.

Bir hareket, aynı devlet sınırı içindeki işçilerin örgütsel birliğini savunmuyorsa burjuva ulusçuluğundan kopmamış demektir.

Türkiye'de nesnel koşullar tüm uluslar ve ulusal azınlıklar proletaryasının Türkiye çapında tek bir partide örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır.

[Başa git](#)

TKP enternasyonalisttir

TKP, tüm uluslardan işçilerin sömürüyü yoketme ve sınıfsız toplumu yaratma kavgasında ideoloji, siyaset ve örgüt birliği demek olan enternasyonalizme sınıksız bağlıdır.

Proletarya enternasyonalizmi ülkedeki proleter savaşımın çıkarlarının, dünya ölçüsündeki aynı savaşımının çıkarlarına bağlı kılınmasını zorunlu tutar.

İşçi sınıfı çıkar ve amaçlarının enternasyonal birliği anlayışı ulusal sınırlar içindeki hareketten kendiliğinden doğmaz. Bu nedenle, TKP işçi sınıfına proletarya enternasyonalizmi fikirlerini aşlamak, ulusçulukla uzlaşmasız savaşmak görevini inatla yürütür. Dünya işçi ve komünist hareketinin Marksçı-Leninci temeldeki birliğine zarar veren akımlarla savaşmayı görev bilir. Ulusçulukla oportünizm ve revizyonizmin derin bağının bilincindedir.

TKP, dünya proletaryasının, dünya ölçüsünde strateji ve örgütlenmeye sahip olması gerekliliğine inanır. Bugün merkezi bir uluslararası örgütlenme olmadığından, komünist partilerinin bağımsızlığı ile komünist hareketin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde birliğini bağdaştırma sorunu daha büyük önem taşır. TKP, dünya devriminin çıkarını her zaman, herşeyin üstünde tutar.

Proletarya enternasyonalizmi, her komünist partisinin önüne öncelikle ülkesinde devrimi yapmak görevini koyar.

[Başa git](#)

TKP Leninci örgütlenme ilkelerine bağlıdır

Propaganda ve ajitasyon

Komünistlerin baş ve değişmez görevi, sistemli, çok yönlü, ilkeli propaganda ve ajitasyon yürütmektir. Burjuva ideolojisine karşı sürekli ve tutarlı savaş, devrimin ön koşuludur.

[Başa git](#)

Merkez organ

Parti propaganda ve ajitasyon çalışmasını merkez organ temelinde yürütür. Merkez yayın organı, “yalnızca kollektif bir propandacı değil, aynı zamanda kollektif örgütçüdür.”

Merkez organın dağıtım ağı çevresinde örgütlenme, merkez organ temelinde eğitim, *partimizin sürekli ortak eyleminin* temelini oluşturur.

[Başa git](#)

Hücre ilkesi

Komünist partisinin temel örgütsel birimi hücredir. Hücre tüm parti üyelerinin içinde yer almaları gereken tek birimdir. İşyeri ve yerleşim esasına göre kurulan temel örgüt, partinin emekçi yığınlarla en yakın, en geniş ilişkisini kurar.

[Başa git](#)

Profesyonel devrimciler örgütü

Parti, üyelerinin kendini eğitmiş, devrimci savaşın özel sanatlarını öğrenmiş, yaşamının tümünü partisine adanmış profesyonel devrimciler olarak yetişmesi için çalışır.

[Başa git](#)

Endüstriyel yoğunlaşma

Partimiz özellikle *işçi devrimcilerin yetişmesine önem verir*. Bu, işçi sınıfı içinde, fabrikalarda örgütlenmeyi başa almayı getirir. Parti bunu *endüstriyel yoğunlaşma* ilkesine göre yapar. Örgütlenmesini kilit fabrikalarda ve stratejik işkollarında yoğunlaştırır.

[Başa git](#)

Eleştiri-özeleştiri

Bireysel ve kollektif düzeyde eleştiri-özeleştiri, komünist partisinin birliği, gelişmesi, büyümesi için ilk koşuldur. Amacı partinin işçi sınıfına, insanlığa hizmet yeteneğini sürekli olarak güçlendirmektir. Eleştiri, eleştirilen bireyi ya da kollektifi yıkmak değil, partinin ortak amacına katkısını arttırmak amacını güder. Eleştirilen tutumun sınıfın ve partinin çıkarlarına neden uymadığını gösterir. Burjuva ve küçük burjuva etkiler sürekli olarak partinin üzerinde basıncı yapar, partiye sızar. Bireylerin ya da kollektiflerin raslantısal hataları, düzeltilmezse eğilim, hatta sapma durumunu alabilir. Eleştiri-özeleştiri bu tehlikeye karşı en etkin silahlardan biridir.

[Başa git](#)

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur. Erkek komünistler eşitliği pratikte uygulamalı, kadın komünistler uygulanmasında ısrarlı olmalıdırlar. Böylece partinin savaşım gücünün sınırları genişler.

[Başa git](#)

Legalite-illegalite

TKP, gizlilik-açıklığı, legalite-illegalite ile birbirine karıştırmaz. Legal partinin de, illegal partinin de çalışması değişik derecelerde gizli ve açık çalışmalardan oluşur. İlegalite

koşullarında çalışan partimiz, burjuva toplumunda en illegal olan budanmamış ideolojisini, siyasal tutumunu en açık biçimde ortaya koyar.

[Başa git](#)

Özgürlük

Burjuvazi komünist partisine devrim yapma özgürlüğü tanımaz. Devrimini yapmamış komünist partisi, burjuva yasallığın sınırlarından bağımsız olarak, devrimci amaca yönelik savaşımı *kadar* özgürdür.

[Başa git](#)

Yönetim örgütlenmesi

Komünist partisi yönetimi partinin ideolojik-siyasal-örgütsel öncüsüdür. Güvenilir ve yetenekli, profesyonel olarak eğitilmiş, uzun bir deneyim okulundan geçmiş, uyum içinde çalışan liderler olmaksızın modern toplumda hiçbir sınıf kararlı bir savaşım yürütemez. Hiçbir hareket, sürekliliğini sağlayan kalıcı bir yönetim örgütlenmesi olmadan yaşayamaz. Partimiz yönetim kadrolarının her düzeyde yönetim ve çalışma biçimlerini modernleştirmelerine büyük önem verir. Bu, profesyonel devrimciler örgütü olabilmenin gereğidir. TKP'de bilimin ilerletilmesinde parti yönetimi sürekli ve ağırlıkla rol alır.

[Başa git](#)

Kadro anlayışı

Kadrolar, o kadroları oluşturan bireylerin eksikleri ve yanlışları düzeyinde değerlendirilmez. Bir kadronun ileriliği ya da geriliği, o kadronun toplumsal gelişmenin dayattığı görevleri önüne koyup gerçekleştirmek için çalışıp çalışmadığıyla belli olur.

[Başa git](#)

Örgütlenmenin şeması yoktur

TKP, Leninci örgütlenme ilkelerini pratikte uygular. Somut örgütlenme biçimleri açısından, örgütlenmenin değişmeyecek bir şeması olmadığı gerçeğinden hareketle, yapısını yeni koşullara sürekli olarak uyarlar.

[Başa git](#)

TKP demokratik-merkeziyetçidir

Komünist partisi, demokratik merkeziyetçi bir işleyişe sahiptir. Legal ortamlarda çalışan partilerde demokrasi daha geniş olur, illegal ortamlarda ya da sıcak çatışma ortamlarında çalışanlarda merkezilik öndedir. TKP de illegal çalışan bir partidir ve demokratiklik yönü asıl olarak merkez komitesi ve üstü (MK, Bürolar, Kongre) için geçerlidir.

Ancak, geçmiş deneye bakıldığında bu genellemelerin pratiği belirlemedeki yetmezliği ortadadır. Ülke yöneten ya da en legal ortamlarda çalışan partilerde bile demokratik yön son derece geri kalmıştır. Nesnel ortama uymayan merkeziyetçilikler (Lenin'in geniş görüşlülüğü ve demokratlığı, bu eğilimlerin çoğunu, kendi yaşam sürecinde denetleyebilmişti. Ayrıca o sıraların nesnel ortamı da katı bir merkeziyetçiliği haklı kılıyordu), liderlerin en kötü yönlerini öne çıkarmış ve entellektüel konformizmi beslemiştir. Komünist hareketin tüm deneyimi şunu göstermektedir ki, mutlak ya da mutlak'a yakın bir gücü devralmış insanların anlayışına dayanan bir örgütte, değişim yeteneği ve kültürü için can alıcı önem taşıyan demokratik normlar hızla yok olmaktadır.

Bugün, anti-demokratik eğilimlerin yeniden yükselmemesi için bizleri eğitebilecek önemli bir deneyim birikimi oluşmuştur. Yeni komünist hareket, en illegal, en çetin koşullarda çalışan partilerin bile demokratik yönlerini geliştirmenin yolları üzerinde düşünmelidir.

TKP illegalite koşullarında partinin yukarıdan aşağıya örgütlenmesi ilkesine bağlıdır. Partiye yoldaşça güven göstererek çalışacaklar parti saflarına katılır.

TKP, demokratik-merkeziyetçilik ilkesini benimser. Savaşmak isteyenler için *demokratikliğini zamana, yere, yaptığı işe uygun olarak biçimlendiren merkeziyetçi ve demir disiplini* örgütlenme gerekir.

İllegal partide işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim, yerel örgütlerin kendi alanlarında özerkliği, merkez yönetim organının seçimle işbaşına gelmesi, tartışma, kongre ve toplantılarının yığınlarla açılması *demokratikliğin dayandığı ilkelerdir*.

[Başa git](#)

Komünist disiplin

Komünist disiplin, ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir. İşçi sınıfının örgütlenme gücüne inanan, karşılıklı saygıya dayanan disiplin, savaşımında yetki ve sorumluluk devrini, girişkenliği artırır.

[Başa git](#)

TKP ve sendikalar

Parti ve sendikalar aynı sınıfın farklı örgütleridir.

Komünistler sendika ile parti arasındaki sınırların yok edilmesine, sendikaların partinin görevini üstlenmesine de, partinin sendika görevlerini üstlenmesine de karşıdırlar. Böyle tutumlar hem sendikaları, hem partiyi güçten düşürür.

Komünistler sendikaların er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilirler, geleceğin kendi düşüncelerine ait olduğuna inanırlar ve sendikaları bölmez, sürekli ve güvenli Marksist propaganda yürütürler.

Komünistler sendikaların örgütsel bağımsızlığını, siyasette partiye bağımlılığını savunurlar.

Komünistler sendika içi demokrasiyi, üyelerin sendikalarda söz ve karar sahibi olmasını, kendi örgütlerini denetlemelerini isterler. Sendikalarda siyasal görüşler nedeniyle tasfiyeciliğe karşıdırlar.

Komünistler sendikal birliği gözetirler. İşçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Kapitalizm koşullarında sendikaların bölünmüşlüğüne bitmeyeceğini de bilirler.

Komünistler, sendikalarda, yönetiminde kimin olduğuna bakmadan aktif çalışma yürütür, burjuva görüşlerin işçi sınıfı içinde zehir saçmasını önlemek için savaşır. Ücretli kölelik sistemi yıkılmadan hiçbir sendikal istemin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini anlatırlar. Tüm ekonomik, sendikal ve demokratik istemleri ana göreve bağlarlar.

Komünistler sendikalara savaşım hedefi olarak kapitalizmin ve sınıf savaşımının ulaştığı gelişkinlik düzeyine uyarlı hedefler gösterirler. Gerçekçi istem, ne burjuvazinin verebileceği kadarıyla ne de işçi sınıfının o anda alabileceği kadarıyla sınırlı değildir. *Toplumsal gelişmenin* çıkarlarına uygun olarak saptanmış istemdir.

[Başa git](#)

TKP ve din

Komünist partisi açısından din kişisel sorun değildir. Komünist partisi dinsel inanç biçiminde ortaya sürülen bilinç yoksunluğuna, bilgisizliğe kayıtsız kalmaz, ateist propaganda yapar.

Partimiz, işçi sınıfının kapitalizmin güçlerine karşı kendi savaşımı ile aydınlanmadıkça, ateist propagandanın, işçi sınıfını bu yolda yeterince aydınlatamayacağını da bilir. Yığınların sermaye egemenliğinin her türlüsüne karşı savaşımına öncülük eder. Ateist propagandayı temel görevine, sömürücülere karşı sınıf savaşımını geliştirmek görevine bağlar.

Partimiz, dinsel inancın sınıf savaşımında öteki sınıf kardeşleriyle birlikte yer almaya engel olmadığına inanır.

[Başa git](#)